

Legenda o Lietajúcom Cypriánovi

novinky

Legenda o Lietajúcom Cypriánovi

rozhovor

Milan Čorba

téma

Týždeň vo filme

recenzia

Mamas & Papas Hadewijch – medzi Kristom a Alahom

príloha

FILMOVÉ ČÍTANIE

V NAŠICH FILMOCH JE AJ NAŠA HISTÓRIA

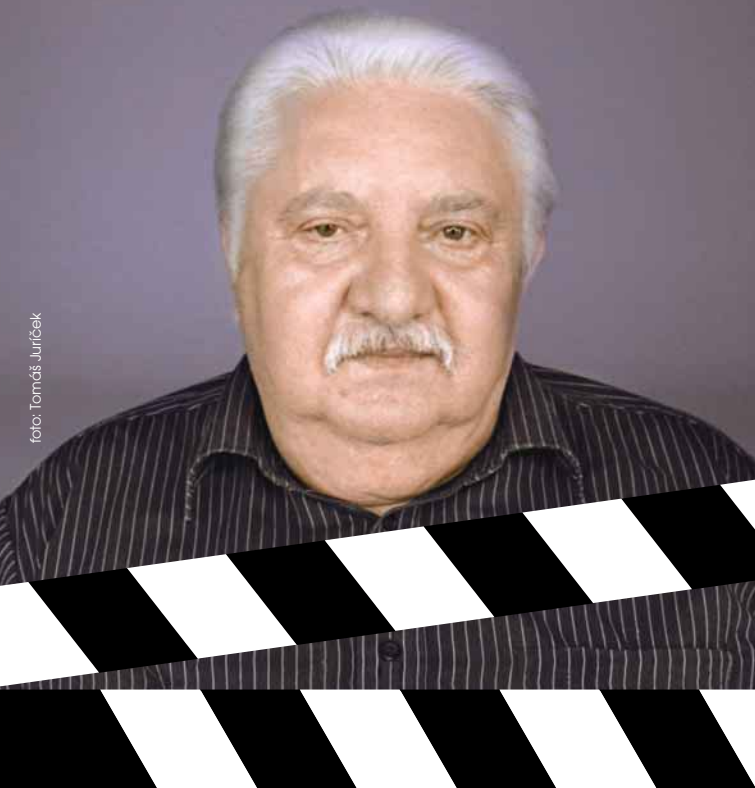

foto: Tomáš Juríček

KLAPKA.SK VAŠA BRÁNA DO SVETA FILMU

KNIHY | ČASOPISY | DVD | CD | PLAGÁTY
WWW.KLAPKA.SK | WWW.SFU.SK

Minuloročné letné dvojčíslo bolo v histórii Film.sk výnimočné. Pokúsili sme sa v ňom o založenie tradície bodového hodnotenia slovenských filmov. Publikovali sme tabuľku, v ktorej slovenskí filmoví vedci a kritici bodovali celovečerné slovenské a majoritne slovenské koprodukčné filmy, odpremiérované v uplynulom polroku. Vlni ich v tomto čase bolo sedem, o ďalší polrok ich bolo päť, pričom tie sa bodovali v tohtoročnom januárovom vydaní. V aktuálnom letnom dvojčíslu, ktoré práve držíte v rukách, mala byť ďalšia tabuľka. S filmami, ktoré mali premiéru od januára do júna 2010. Situácia v slovenskej kinematografii sa však vzhľadom na počet domácich premiér oproti vlnajšku zmenila. Za práve uplynulý polrok mal premiéru len jeden majoritne slovenský film, a to dokument *Erotic Nation* Petra Begányiho. Druhý majoritne slovenský film, a zároveň prvý hraný, prichádza do kín až tento mesiac, je ním *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* Mariany Čengel Solčanskej. Nedostatok tohtoročných slovenských a majoritne slovenských koprodukčných filmov je teda dôvod, prečo tabuľku v čísle nenájdete. Stratil sa jeden zo zámerov hodnotenia, ktorým je postaviť tieto filmy do vzájomnej konfrontácie. Naplniť sa ho pokúsime v prvom čísle budúceho roka, nech budú výsledky filmov v tabuľke akékoľvek. Základným zmyslom celého hodnotenia je totiž skutočnosť, že je čo konfrontovať...

Simona Nótová-Tušerová

NA ÚVOD

MOJE OBLÚBENÉ SLOVENSKÉ FILMY

Jozef Gertli Danglár

výtvarník

foto: archív J. G. D.

„Keďže vlastním malé deti, som dosť „nadupaný“ v česko-slovenských rozprávkach, teraz prechádzame na komédie, kde vyhráva S tebou mňa baví svet a Pane, vy jste vďoval. Z horeuvedených dôvodov nie som pravidelný návštevník kín, ale zdá sa, že sa to nejakto formuje k lepším zajtrajškom. Videl som napríklad výborný Balkov western Pokoj v duši alebo Ďuriho pseudodokument Slepé lásky... Asi u nás vypukla éra dokumentov, čo tiež nie je zlé. Mám rád aj staršie Jakubiskove filmy, je to obrázkár, Šulíkove filmy ma vždy rozveselili, Hanákove kúsky – pochopiteľne na čele s pošťárom vo filme Ružové sny. Tiež ma potešilo, keď sa niekde objavili La-sica so Satinským, ale to bolo skôr u susedov, keď nepočítam film Pacho, hybský zbojník, kde písali „iba“ dialógy, čiže boli neviditeľní, dokonca aj v titulkoch.“

34

36

24

22

OBSAH

- 3 ⇐ **PLUS / MÍNUS Mesiaca** v slovenskej kinematografii
- 4 – 8 ⇐ **KALENDÁRIUM** filmových podujatí mesiaca
- 9 ⇐ **KALENDÁRIUM** alebo 12. Štyri živly
- 10 ⇐ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 11 – 19 ⇐ **NOVÉ FILMY** pre premiérové kiná
- 20 – 21 ⇐ **PREMIÉRY 2010** alebo Druhý polrok v slovenských kinách
- 22 – 23 ⇐ **NOVINKY** alebo Legenda o Lietajúcom Cypriánovi podľa Mariány Čengel Solčanskej
- 24 – 27 ⇐ **ROZHOVOR** alebo kostýmový výtvarník Milan Čorba
- 28 – 30 ⇐ **TÉMA** mesiaca alebo spravodajský žurnál Týždeň vo filme
- 31 ⇐ **OHLASY** alebo 26. Festroia Setúbal
- 32 – 33 ⇐ **NIEČO Z VŠMU** alebo Študentský film v roku 09/10
- 34 – 35 ⇐ **RECENZIA** alebo Mamas & Papas podľa Alice Nellis
- 36 – 37 ⇐ **RECENZIA** alebo Hadewijch – medzi Kristom a Alahom podľa Bruna Dumonta
- 38 – 39 ⇐ **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE**
- 40 – 41 ⇐ **DVD** nosiče
- 42 ⇐ **PROFIL** alebo režisér Štefan Uher
- 43 ⇐ **PROFIL** alebo režisér Miloslav Luther
- 44 ⇐ **PROFIL** alebo herec Milan Kňažko
- 45 ⇐ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA** a uzávierky na granty a podporné programy
- 46 ⇐ **ČO ROBIA** alebo na čom pracujú slovenskí filmári
- 47 ⇐ **DR. DIVNOLÁSKA**
- 48 – 52 ⇐ **PROGRAMY**
- 52 ⇐ **JUBILEÁ**
- 53 ⇐ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- A – E ⇐ **PRÍLOHA** alebo Filmové čítanie
- 55 ⇐ **STALO SA ZA 30 DNÍ**
- 55 ⇐ **NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE V Klapka.KK**

ZMENA VÝPOŽIČNÝCH HODÍN V ODDeleniach DOKUMENTÁCIE A KNIŽNIČNÝCH SLUŽIEB A MEDIATÉKY SFÚ!

Počas oboch letných mesiacov budú pracoviská oddelení dokumentácie a knižničných služieb a mediatéky sprístupnené pre verejnosť nasledovne:

UTOROK: 9.00 – 12.00 hod.
ŠTVRTOK: 9.00 – 12.00 hod.

Dušan Hudec, režisér: „Priznám sa, že ďaleko viac, než otázky týkajúce sa slovenskej alebo svetovej kinematografie, ma momentálne zaujíma najnovšia ekologická katastrofa: vytekanie ropy z podmorského vrtu v Mexickom zálive, ktoré ničí život na americkom pobreží. Kladiem si otázky: Ako je možné, že to zašlo až tak ďaleko? Prečo sme sa stali takí apatickí, sústredení iba na seba a na svoj zisk? Prečo sme sa nechali ovládnuť nekontrolovateľnou, bezohľadnou chamtivosťou, ktorá ohrozuje život na Zemi? Ako k tomu prídu ostatné živé tvory, ktoré sa nedokážu brániť a sú vydané napospas našej ľahostajnosti a násiliu? Kedy sme pretrhli puto jednoty so všetkými živými bytosťami? V konečnom dôsledku sme začali pohrdáť vlastnými životmi. Čo sa stalo s našou sebaúctou? Čomu sme zapredali svoju dušu? Spreneverili sme sa svojmu pôvodnému poslaniu. Mali sme byť predsa ochrancami života. Myslím, že by sme sa mali vysťahovať na nejakú neobývanú, pustú planétu. Skôr, než celkom zničíme život na tej našej. Aby sme si znovu začali vážiť všetko živé. O tom by sme mali nakrúcať svoje filmy, a to skôr, než bude naozaj neskoro. Burcovať vedomie a svedomie ľudí. Aby sa nebáli a zobudili sa z letargie. Môžeme si začať to, čo si želajú americkí Indiáni: *May the Great Spirit Guide You on the Right Path.*“

Andrej Zmeček, prezident Mediálneho inštitútu: „Potešilo ma, keď sme sa v jednu z ostatných sobotných nocí stretli u kamaráta na záhrade, aby sme pri ohni, založenom pomocou volebných lístkov, ktoré nám zvýšili po cyklickom a trochu útrpnom volebnom akte, zistili, že nemusíme nevyhnutne vopred zapíjať ďalšie stratené roky a že si môžeme pripíjať na možnosť, že sa nám v tejto krajine ešte zachce normálne žiť. V priamej súvislosti so slovenskou kinematografiou ma potešilo, že tvrdenie: „Kto sa o fond najviac zaslúžil, si z neho aj najviac zaslúži dostať!“ sa verejne, nad všetku pochybnosť, preukázalo ako pochýbené a diskvalifikuje z diskusie oboch – toho, kto na takomto základe dostáva, či rovno si berie, rovnako ako aj toho, kto to tvrdí. V negatívnom zmysle ma zaskočila informácia, že za ostatné tri týždne ministerstvo kultúry v chvate podpísalo suspektné zmluvy na realizáciu záchrany a digitalizácie kultúrneho dedičstva za viac ako šesť miliárd korún s vybranými dodávateľmi, ktorí sa o tento balík spolu so straníckymi sponzormi v zákulisí škaredo nafahovali viac ako tri roky. Všetko, čo sa počas druhej Dzurindovej vlády pre prípravu tejto veľmi ťažko vytrucovanej injekcie zo štruktúrnych fondov urobilo, končí teraz procesom, ktorý je hádam ešte smutnejší ako nástenkový tender či emisie. Odohráva sa totiž v rezorte, pre ktorý mohli byť peniaze v takejto výške úplne unikátnou možnosťou zaceliť aspoň časť starých rán a nanovo, tak ozaj európsky a kultúrne, sa nadýchnuť.“

Film.sk

Mesačník o filmovom dianí na Slovensku
 11. ročník
Vydavateľ: Slovenský filmový ústav
Adresa redakcie: Film.sk
 Slovenský filmový ústav
 Grösslingová 32
 811 09 Bratislava
 tel.: 02/57 10 15 25
 fax: 02/52 73 32 14
 e-mail: filmask@sfu.sk

Šéfredaktorka:

Simona Nótová-Tušerová
Tajomníčka redakcie:

Eva Michalková

Redakčná rada: Peter Dubecký
 generálny riaditeľ SFÚ
 Alexandra Strelková
 riaditeľka NKC – SFÚ
 Marián Brázda
 vedúci editičného oddelenia SFÚ
 Miroslav Ulman
 odborný referent Audiovizuálneho
 informačného centra SFÚ
 Simona Nótová-Tušerová
 tlačová tajomníčka SFÚ
 Štefan Vraštiak
 tajomník KFN SSN
Design: Marek Borovský
Grafická úprava:
 Microtus – Dušan Slezák
Tlač: Dolis, spol. s r.o.
 Uzávierka čísla 7-8/2010:
 23. 6. 2010

Text neprešiel jazykovou úpravou.
 Názory redakcie
 sa nemusia zhodovať
 s názormi prispievateľov.
Foto na titulnej strane:
 Legenda o Lietajúcom
 Cypriánovi – SPI International
 Film.sk vychádza
 s podporou MK SR.
 ISSN 1335 – 8286

Akkoľvek rozmožovanie textu, fotografií,
 grafov, vrátane údajov v elektronickej
 podobe len s predchádzajúcim
 písomným súhlasom vydavateľa.
 © Slovenský filmový ústav

Objednávkový kupón na www.filmask.sk.

JÚL/AUGUST 2010

Filmové podujatia na Slovensku

4. jún – 20. august

2. Mladý slovenský film

(miesto konania – Bratislava – Lesné kino Nostalgia – Horský park)

Návštevníci netradičnej filmovej prehliadky budú mať počas celého leta možnosť vidieť pod holým nebom a v prírodnom prostredí diela mladých slovenských tvorcov, a to predovšetkým z oblasti dokumentárnej tvorby, ale aj animované a hrané filmy. Program na str. 48 a viac na www.nostalgia.sk/lesnekino.

19. jún – 15. september

8. Bažant Kinematograf

(miesto konania – 33 slovenských miest)

Letné pojazdné kino Bažant Kinematograf zavíta na námestia slovenských miest už po ôsmykrát. V tohtoročnom programe si vďaka dvom autobusom Škoda RTO diváci pozrú filmy *Pokoj v duši* Vlada Balka, *2 Bobule* Vlada Lanné, *Nestyda* Jana Hřebejka, *Libáš jako Bůh* Marie Poledňákovéj a *Kawasakiho ruže* Jana Hřebejka. Ako predfilmy sa budú premietaf snímky Jaroslavy Havettovej, výraznej osobnosti slovenského animovaného filmu, a to *Pieseň, Pomóóó!*, *Prečo máme radi slepky*, *Socha a Údel*. Počas svojej púte sa autobusy zastavia na štyroch letných podujatiach, vrátane Bažant Pohody, kde sa premietne silná trojica dokumentov *Ako sa varia dejiny* Petra Kerekesa, *Hranica* Jara Vojteka a *Osadné* Marka Škopa, v predpremiére bude uvedený aj bábkový muzikál *Kamene* Kataríny Kerekesovej a celkový program doplnia tri české tituly *Protěktor* Marka Najborta, *2 Bobule*, *Kawasakiho ruže* a snímka *Control* Antona Corbijna. Viac na www.kinematograf.sk.

1. – 3. júl

PO.CITY FILM: Ozveny Art Film Festu

(miesto konania – Prešov – kino Scala)

Prehliadka ôsmich filmov, kombinujúcich explóziu nápadov nezávislej kinematografie s kvalitou spracovania filmárskych majstrov, uvedie výber bizarných, šokujúcich, unikátnych filmov, ktoré sa svojou formou aj obsahom vymykajú z kritérií artových a bežných distribučných titulov. Viac na www.po-city.sk.

23. – 25. júl

20. Letný filmový festival HAH

(miesto konania – Dolná Strehová – Termálne kúpalisko)

Filmový festival je súťažnou prehliadkou krátkych videofilmov, zameraných na humor, spoločenskú satiru, paródiu a filmové

JÚL/AUGUST 2010

gagy. Bojuje sa o Zlatú, Striebornú a Bronzovú rúru, víťaza určuje divák na základe ankety, zároveň sa udeľuje Cena poroty. Na podujatí sa budú nakrúcať krátke filmy, ktoré sa odpremietajú na ďalšom ročníku festivalu. Sprievodným podujatím jubilejného ročníka podujatia bude zábavný kabaret, country hudba a retrospektíva 30-ročnej filmovej tvorby Filmového klubu Urtica zo Žihľavy. Viac na www.h-ios.sk a www.urtica.host.sk.

30. júl – 1. august

3. MF animovaných filmov Fest Anča

(miesto konania – Žilina – Stanica Žilina-Záriečie)

Na treťom ročníku multimedialného festivalu Fest Anča budú v hlavnej súťaži Anča award bojovať najlepšie animované filmy, ktoré vznikli za posledné dva roky. Tento rok sa do súťaže prihlásilo 302 animátorov z celého sveta, z nich bolo do súťažných blokov zaradených 23 snímok z 15 krajín. Tie bude starostlivo sledovať a hodnotiť päťčlenná medzinárodná porota, ktorá rozhodne o troch hlavných cenách. Desaf filmov, ktoré sa tesne nedostali do súťaže, bude mať možnosť mesiac pred festivalom uspieť v diváckom hlasovaní na tv.sme.sk. V Animation Karaoke Battle budú môcť festivaloví návštevníci súťažiť o najkreatívnejší, najpútavejší či najvtipnejší živý komentár k vybranej sekvencii z animovaného filmu. Podujatie ponúkne aj animované videoklipy, filmy pre deti, kolekciu Slovenský animovaný film zo 60., 70., 80. rokov zo SFÚ, ale i nočné projekcie „s hviezdíčkou“, workshopy a dielne či špeciálnu Pecha Kucha Ancha prezentáciu. Z Bažant Kinematografu sa na záver festivalu odpremieta film *Panika v mestečku*. Viac na www.festanca.sk.

2. – 15. august

3. Letný workshop MPhilms

(miesto konania – Banská Štiavnica – Skautský dom)

Letný medzinárodný workshop MPhilms je určený pre mladých ľudí vo veku od 15 do 25 rokov, ktorí sa zaujímajú o umenie. Zúčastníci sa ho dvadsiati vybraní uchádzači zo Slovenska, Maďarska, Rumunska a Českej republiky, ktorí sa pod vedením skúsených lektorov hravou formou zoznámia s rôznymi oblasťami umenia. Jednotlivé workshopy, v ktorých budú účastníci tvorivým spôsobom rozvíjať svoje schopnosti a dotvárať vlastné nápady do finálnej podoby, budú zamerané na video a experimentálny film, fotografiu, výtvarné umenie a performance. Vytvorené diela sa odprezentujú 13. augusta na filmovom seminári 4 živly. Viac na www.mphilms.sk.

12. – 15. august

12. Letný filmový seminár Štyri živly

(miesto konania – Banská Štiavnica)

Témou tohtoročného filmového seminára je Hra, čo znamená,

JÚL/AUGUST 2010

že návštevníkov čakajú štyri dni plné vynikajúcich filmov, netypických projekcií a tiež bohatej ponuky „hravých“ sprievodných podujatí. Hlavný tematický program bude opäť kombináciou zásadných diel domácej a svetovej kinematografie s filmami mimo bežnej kinodistribúcie. Okrem tradičných akcií organizátori pripravujú aj niekoľko hravých prekvapení špeciálne pre tento ročník. Viac na str. 9 a na www.4zivly.sk.

19. – 21. august

Festival Minikvas

(miesto konania – prírodný areál Buková)

Súčasťou trojdňového hudobného festivalu bude aj projekcia slovenských filmov *Hodinu nevieš* (r. D. Svátek), *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes), *Hranica* (r. J. Vojtek) a *Osadné* (r. M. Škop). Viac na www.minikvas.sk.

Podujatia slovenského filmu v zahraničí

26. jún – 2. júl

8. MFF Tofifest – Toruň (Poľsko)

Projekcia filmov *Papierové hlavy* (r. D. Hanák), *Čierne dni* (r. L. Kudelka), *M. Černák*, *Š. Kamenický*, *C. Kováč*) a *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.tofifest.pl.

30. jún – 4. júl

5. MF nezávislých producentov – Constanta (Rumunsko)

Projekcia filmov *Arsy-Versy* (r. M. Remo), *In a Can* (r. A. Gurinová) a *Alfonzova mucha* (r. P. Budinský). Viac na www.ipiff.ro.

2. – 10. júl

45. MFF Karlove Vary (Česká republika)

Do festivalového programu je tento rok zaradených viacero slovenských a koprodukčných filmov. Snímka *3 sezóny v pekle* (r. T. Mašín) je zaradená do hlavnej súťaže, historická snímka *Majster kat* (r. P. Bielik) bude uvedená v sekcii Pocta Paľovi Bielikovi, filmy *Líštičky* (r. M. Fornay), *Na povale alebo kto má dnes narodeniny?* (r. J. Barta) a *Hodinu nevieš* (r. D. Svátek) sa premieta v sekcii České filmy 2009 – 2010. V rámci prezentácie pripravovaných filmov Na východ od Západu – Work in Progress sa predstavia dva filmové projekty, a to *Dom* (r. Z. Liová) a *Marhuľový ostrov* (r. P. Bebjak). V prezentácii dokumentárnych filmov Docu Talents from the East budú uvedené projekty *Konzervy času* (r. Marek Šulík) a *Nesvadbovo* (r. E. Hníkova). Pred projekciou filmu *Majster kat* bude slávnostne pokrstená kniha *Paľo Bielik a slovenská*

JÚL/AUGUST 2010

filmová kultúra Petry Hanáckovej, ktorú vydal SFÚ v spolupráci s VŠMU. Viac na www.kviff.com a www.dokweb.net.

3. – 11. júl

Medzinárodné bienále keramiky – Prévailles-Tuffé (Francúzsko)

Na podujatí sa premieta filmy *Oživená hlina*, *Pieseň farieb a tvarov* (r. K. Skřípský), *Habáni* (r. V. Svobodová) a *Keramika z Modry* (r. V. Kubenko). Viac na www.biennaleprevellestuffe.org.

8. – 11. júl

Multikultúrna prehliadka Boskovice (Česká republika)

Dňa 10. júla sa na podujatí uskutoční Slovenský filmový deň, počas ktorého sa premieta animované filmy Viktora Kubala *Krvavá pani*, *Kino*, *Prezent*, *Mikroskop* a snímky *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes), *Pokoj v duši* (r. V. Balko), *Slepé lásky* (r. J. Lehotský), *Neododržaný sľub* (r. J. Chlumský), *Martin Slivka – Muž, ktorý sadil stromy* (r. M. Šulík), *Momentky* (r. P. Krištúfek) a krátke filmy VŠMU. Viac na www.unijazz.cz/cs/boskovice/8/.

9. – 25. júl

9. MF krátkych a dokumentárnych filmov Euganea – Padova (Taliansko)

Projekcia filmu *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na www.euganeafilmfestival.it.

15. – 22. júl

20. MF dokumentárnych, krátkych a animovaných filmov Message to Man – St. Petersburg (Rusko)

Projekcia filmu *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na <http://m2m.iffc.ru>.

17. – 23. júl

Európsky filmový festival Palić – Subotica / Palić (Srbsko)

Projekcia filmov *Arsy-Versy* (r. M. Remo) a *Líštičky* (r. M. Fornay). Viac na www.palicfilmfestival.com.

23. júl – 1. august

36. Letná filmová škola Uherské Hradište (Česká republika)

Na LFŠ bude mať slovenská kinematografia bohaté zastúpenie. Premieta sa archívne snímky *Kapitán Dabač* (r. P. Bielik), *Organ* (r. Š. Uher), *Skalní v ofsajde* (r. J. Lacko), *Tri dcéry* (r. Š. Uher), *Vtáčkovia, siroty a blázni* (r. J. Jakubisko), *Katka*, *Na troskách vyrastá život*, *Sú osobne zodpovední za zločiny proti ľudskosti*, *Sú osobne zodpovední za zradu na národnom povstaní* (r. J. Kadár), nové slovenské filmy *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vina* (r. M. Šulík), *3 sezóny v pekle* (r. T. Mašín), *Bratislavafilm* (r. J. Kroner), *Erotic Nation* (r. P. Begányi),

JÚL/AUGUST 2010

Hranica (r. J. Vojtek), Jánošík. Pravdivá história (r. A. Holland, K. Adamik), Malý zúrivý Robinson (r. T. Diosi), Mesiac v nás (r. D. Fabiánová), Múry sú vysoké a hrubé (r. J. Johanides), Osadné (r. M. Škop), Hrdina našich čias (r. Z. Piussi), Ilja (r. I. Ostrochovský), Optimista (r. D. Trančík), Kto je tam (r. V. Raýmanová), $X = X + 1$ (r. J. Krasnohorský) a študentské filmy FDU Banská Bystrica a VŠMU Bratislava, vrátane úspešnej snímky Obedár (r. L. M. Kocka). LFŠ sa zúčastní početná delegácia slovenských filmových tvorcov a filmových odborníkov, tradičný Slovenský deň sa uskutoční 27. júla. Viac na www.lfs.cz.

28. júl – 1. august

13. Iuventa un film – Lenola (Taliansko)

Projekcia filmu *Bird of Prey* (r. P. Budinský). Viac na www.inventaunfilm.it.

30. júl – 5. august

2. Festival nad řekou – Písek (Česká republika)

Projekcie filmov *Bratislavafilm* (r. J. Kroner), *Líštičky* (r. M. Fornay), *Nebo, peklo... zem* (r. L. Siváková), *Hranica* (r. J. Vojtek), *Erotic Nation* (r. P. Begányi), *Mesiac v nás* (r. D. Fabiánová), v sekcii Diagnóza času budú uvedené filmy *Organ* (r. Š. Uher) a *Psychodráma* (r. J. Zachar). Viac na www.festivalnadrekou.cz.

30. júl – 8. august

12. MF horských filmov Cervino CineMountain – Breuil-Cervinia Valtourneche (Taliansko)

Projekcia filmu *Carstenz – Siedma hora* (r. P. Barabáš). Viac na www.cervinocinemountain.it.

6. – 8. august

Foghorn Outdoor Festival – Vrané nad Vltavou (Česká republika)

Projekcia filmu *Bhután – Hľadanie šťastia* (r. P. Barabáš). Viac na www.foghorn.cz.

6. – 15. august

11. Letná filmová akadémia – Zwierzyniec (Poľsko)

Projekcia filmov *Tango s komármi* (r. M. Luther), *Pokoj v duši* (r. V. Balko), *Nebo, peklo... zem* (r. L. Siváková), *Momentky* (r. P. Krišťufek), *Ježíš je normální!* (r. T. Nvotová), *Hranica* (r. J. Vojtek), *Bratislavafilm* (r. J. Kroner), *Osadné* (r. M. Škop), *Mesiac v nás* (r. D. Fabiánová) a projekcia krátkych filmov. Viac na www.laf.net.pl.

Štyri živly v znamení hry

Dvanásť ročník filmového seminára 4 živly aj tento rok ponúkne spojenie filmovej kultúry s príjemným oddychom v prostredí mesta Banská Štiavnica. Podujatie sa uskutoční v termíne od 12. do 15. augusta 2010 a prinesie dobré filmy, rôznorodé sprievodné podujatia i zaujímavé rozhovory o kinematografii a umení.

Hlavný program seminára tradične býva kombináciou zaujímavých súčasných filmov mimo našej distribúcie a archívnych titulov, z ktorých mnohé nie je bežné zhladať na filmovom plátne, pričom jeho dramaturgiu každoročne určuje iná ústredná téma. Tento rok je ňou Hra. Spomedzi historických ľahôdok sa v naďvážnosti na ňu premietnu snímky *Playtime* Jacquesa Tatiho, *Sedmikrásky* Věry Chytilovej či *Topenie po číslach* Petra Greenaway, z novších filmov seminár uvedie *Tzameťi* Gélu Babluaniho, *Funny Games* Michaela Hanekeho a *Nyomozo* Attilu Gidora. Výborným zázitkom bude aj premietanie českej kultovky *Kdo chce zabíť Jessiie?* Václava Vorlíčka v letnom amfiteátri.

Letný filmový seminár 4 živly si okrem filmov a komornej atmosféry zachováva aj vzdelávací charakter. Každoročne sa pred uvedením filmov v kine Akademiak odohrávajú odborné úvody v podaní filmových kritikov a teoretikov Martina Kaňucha a Martina Ciela. Tento rok organizátori obohatili program o zaujímavé prednášky, ktoré prinesú účastníkom odborné, hravou formou podané pohľady na tému Film a Hra. Pozvanie prijal známy maďarský divadelný režisér Árpád Schilling, ďalšími prednášajúcimi sú fil-

mový experimentátor Martin Ježek, ktorý predstaví aj jeden zo svojich projektov *Birds Build Nests Underground*, kurátorka a kultúrna manažérka Mária Rišková a poľský filmár a zakladateľ komiksového festivalu vo Varšave Mateo Szlachtycz. „Veríme, že takto sa na tému Hra pozrieme o niečo komplexnejšie a objavia sa aj veci, ktoré sa nám do filmového programu nepodarilo dostať. Napríklad prepojenie filmov s inými umeleckými druhmi a žánrami od divadla, komiksu po súčasné digitálne médiá, ale aj experimentovanie s filmom ako médiom,“ hovoria za organizátorov seminára Daniela Chlapíková a Zuzana Očenášová.

Aj tento rok je pre divákov pripravené zaujímavé spojenie filmového obrazu a živej hudby, a to v podobe projekcie prvého maďarského filmu *Szulamit*, so živým sprievodom jazzového saxofonistu Jánosa Vazsonyiho a Dja Suhaida, každoročnou klasikou je sobotňajšia párty na Klopačke. Premietaf sa bude znova aj v Botanickzej záhrade a súčasťou seminára bude už po treťikrát i prezentácia prác účastníkov Letného medzinárodného workshopu MPhlms. Viac informácií nájdete na www.4zivly.sk.

prpravila **Eva Michalková**

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

Eva Michalková

O Európsku filmovú cenu zabojujú Líštičky a Hranica

Do boja o Európsku filmovú cenu poslala Slovenská filmová a televízna akadémia (SFTA) prihlášky filmu Miry Fornay *Líštičky* a dokumentu Jara Vojteka *Hranica*. O ich výbere hlasovalo priamo 135 členov akadémie, ktorí sa rozhodovali z troch hraných titulov, a to *Bratislavafilm*, *Jánošík*, *Pravdivá história a Líštičky* a z troch dokumentárnych filmov *Erotic Nation*, *Hranica* a *Momentky*. Možnosť byť vo výbere na cenu Európskej filmovej akadémie mali dlhometrážne filmy, ktoré mali premiéru po 1. júli 2009, boli v súlade s Dohovorom o filmových koprodukciami a boli verejne distribuované. SFTA tradične vyberala z filmov, v ktorých slovenský tvorivý podiel dosahoval aspoň polovicu podľa bodovania Dohovoru. Už 23. slávnostné odovzdávanie Európskych filmových cien sa uskutoční 4. decembra 2010 v Talline. Viac informácií nájdete na www.europeanfilmacademy.org. (ts)

Filmový chodník slávy už aj v Bratislave

Medzinárodný filmový festival Bratislava založil novú tradíciu, ktorou si chce uctiť významných slovenských filmových a divadelných tvorcov. Je ňou Filmový chodník slávy, ktorý sa bude postupne tiahnuť pred Mestským divadlom P. O. Hviezdoslava v Bratislave a každý rok na ňom pribudne nová pamätná dlaždica, venovaná osobnosti slovenského divadla a filmu. Prvou ocenenou osobnosťou sa stala herecká legenda Ladislav Chudík, ktorý chodník položením prvej dlaždice dňa 17. júna 2010 zároveň slávnostne otvoril. Prvá dlaždica Filmového chodníka slávy je dielom mladej slovenskej umelkyne Ingrid Višňovskej. Je kombináciou červenej žuly a nerezu a je na nej podpís oceneného. Počnúc rokom 2010 bude festival spoločne so svojimi mediálnymi partnermi vyhlasovať nominácie, na základe ktorých verejnosť môže dať svoj hlas umelcovi, ktorý by mal byť v aktuálnom roku ocenený. Podľa hlasov verejnosti a hlasovania odbornej poroty bude potom vždy počas záverečného ceremoniálu MFF Bratislava vyhlásený nový držiteľ ocenenia. (ts)

Nový informačný zdroj z oblasti kinematografie

Pre podporu filmologického vzdelávania a výskumu na Slovensku sa Slovenský filmový ústav (SFÚ) rozhodol zabezpečiť prístup k databáze Film & Television Literature Index™ with Full Text, ktorej producentom je EBSCO Publishing. Táto databáza predstavuje špecializovaný odborový informačný zdroj zameraný na oblasť kinematografie a audiovizie. Obsahuje bibliografický rozpis a abstrakty článkov z viac než 370 filmových periodík, pričom k viac než 100 filmovým periodikám sú dostupné aj plné texty článkov (napr. z časopisov: Sight & Sound, Screen, Film-Philosophy, Camera Obscura, Film Criticism, Film Comment, Film History, American Cinematographer, Animation). Špeciálnou súčasťou databázy sú aj fotografie z Motion Picture & Television Photo Archive a tiež plné texty kapitol z približne 100 príručkových knižných publikácií. Databáza je od 1. júna 2010 dostupná prostredníctvom počítačov v knižnici SFÚ pre používateľov ODKS SFÚ. (mh)

(The A-Team, USA, 2010) 35 mm, ŠUP, 118 min., MP 12, slovenské tituly, akčný / komédia

A-Team

Réžia: Joe Carnahan. **Námet:** rovnomenný televízny seriál. **Scenár:** Joe Carnahan, Brian Bloom, Skip Woods. **Kamera:** Mauro Fiore. **Strih:** Jim May. **Hudba:** Alan Silvestri. **Hrajú:** Bradley Cooper, Liam Neeson, Jessica Biel, Quinton „Rampage“ Jackson, Sharito Copley, Patrick Wilson, Gerald McRaney, Henry Czerny. **Distribútor:** Tatrafilm

Štyria hlavní hrdinovia filmu bývali kedysi vysoko kvalifikovaní a rešpektovaní členovia elitnej armádnej jednotky. Obdivovali ich pre mimoriadny talent a schopnosť hrať zvládnuť aj tie najťažšie úlohy. To však platilo len dovtedy, kým neboli nasadení do super tajnej misie, ktorá ich mala dostať za mreže. Odsúdili

ich za zločin, ktorý nespáchali. Im sa však podarilo ujsť z väzenia a ukryť sa v podzemí Los Angeles. Stali sa z nich vydenci, utečenci v krajine, ktorú roky chránili a za ktorú bojovali. Na úteku pred „spravodlivosťou“ sa z nich stali žoldieri, pomáhajúci ľuďom, ktorí si inú pomoc dovolil nemôžu.

(The Road, USA, 2009), 35 mm, ŠUP, 113 min., MN 15, české tituly, dráma

Cesta

Réžia: John Hillcoat. **Námet:** Cormac McCarthy – rovnomenný román (2006). **Scenár:** Joe Penhall. **Kamera:** Javier Aguirresarobe. **Strih:** Jon Gregory. **Hudba:** Nick Cave, Warren Ellis. **Hrajú:** Viggo Mortensen, Kodi Smit-McPhee, Robert Duvall, Guy Pearce, Molly Parker, Michael Kenneth, Charlize Theron. **Distribútor:** Palace Pictures

Pred asi desiatimi rokmi bol svet zničený. Nikto nevie, čo sa vlastne stalo, možno išlo o jadrový útok, možno o vesmírnu udalosť. Milióny ľudí zomreli na následky katastrofy, vyhladením alebo na beznádej pri pohľade na pomalú smrť ľudí naokolo. Muž a Chlapec sú ale na ceste za nádejou, ktorú očakávajú na Juhu. Celý svoj skromný maje-

tok si vezú v nákupnom vozíku s namontovaným spätným zrkadlom. Na svojej ceste sa stretávajú s množstvom zúfalcov, ktorí prežili – s lúpežnými gangami, kanibalmi a zlodejmi. V retrospektíve sú obrazy Mužovej šťastnejšej minulosti, ktorú trávil so ženou. *Cesta* je dobrodružné a hororové road-movie o láske medzi otcom a synom.

(I Love You Phillip Morris, USA, 2009), 35 mm, 98 min., MN 15, české titulky, komédia

I Love You Phillip Morris

Réžia: Glenn Ficarra, John Requa. **Námet:** Steve McVicker – rovnomenná kniha (2003). **Scenár:** Glenn Ficarra, John Requa. **Kamera:** Xavier Pérez Grobet. **Strih:** Thomas J. Nordberg. **Hudba:** Nick Urata. **Hrajú:** Jim Carrey, Ewan McGregor, Leslie Mann, Rodrigo Santoro, Michael Mandel, Michael Beasley, Allen Boudreaux, Sean Boyd, Mary Louise Burke. **Distribútor:** Magic Box Slovakia

Život Stevena Russela sa obráti o 180 stupňov vo chvíli, keď sa dostane do väzenia. Vzorový otec rodiny sa bezhlavo zamiluje do svojho spoluväzňa Phillipa Morrisa, ktorému však trest zakrátko končí. Steven zostáva v cele sám a premýšľa, ako by sa mohol k svojmu milovanému dostať. Začne realizovať divoké plá-

ny na útek... Film je nakrútený podľa skutočnej udalosti, oazistný Steven sa preslávil mnohými útekmi z väzenia, ktoré uskutočnil neuveriteľnými spôsobmi: vydával sa za svojho právniku, väzenského lekára alebo za chorého na AIDS. Naposledy bol uväznený v roku 1998 a odsúdený na 144 rokov.

PREMIÉRA: 8. 7. 2010

(Kick-Ass, USA / V. Británia, 2010) 35 mm, ŠUP, 106 min., MN 15, české titulky, akčný

Kick-Ass

Réžia: Matthew Vaughn. **Námet:** Mark Millar, John Romita Jr. – rovnomenný komiks. **Scenár:** Jane Goldman, Matthew Vaughn. **Kamera:** Ben Davis. **Strih:** Eddie Hamilton, Jon Harris, Pietro Scalia. **Hudba:** Marius De Vries, Ilan Eshkeri, Henry Jackman, John Murphy. **Hrajú:** Aaron Johnson, Christopher Mintz-Plasse, Chloë Moretz, Nicolas Cage, Garrett M. Brown, Clark Duke, Deborah Twiss. **Distribútor:** Magic Box Slovakia

Tinédžer Dave nevyvíka výnimočnými schopnosťami. Zije priemerným životom stredoškolačka a popoludnia trávi poplakováním sa s nudiacom sa partiou. Jediné, čo ho naozaj baví, sú komiksy. Tie ho privedú k jedinečnému nápadu: stať sa superhrdinom! Žiaľ, k tomu mu chýba istá drobnosť, ktorá je pre každého hrdinu

tým najdôležitejším: zvláštne schopnosti. To ho ale nemôže odradiť! Niečo také malicherné hravo zamaskuje jeho „originálna“ a výstížná prezývka. Kick-Ass je adrenalinovou jazdou, v ktorej sú cynizmus, drzosť a provokácia na prvom mieste. Film vznikol podľa rovnomenného komiksu, ktorý sa vo svete stal bestsellerom.

PREMIÉRA: 29. 7. 2010

(Legenda o Lietajúcom Cypriánovi, Slovenská republika / Poľsko, 2010) 35 mm, ŠUP, 108 min., MN 15, historická dobrodružná dráma

Legenda o Lietajúcom Cypriánovi

Réžia: Mariana Čengel Solčanská. **Námet:** Mariana Čengel Solčanská. **Scenár:** Mariana Čengel Solčanská. **Kamera:** Ramunas Greičius, Štefan Bučka. **Strih:** Ondrej Azor. **Hudba:** Vladimír Godár, Vladimír Martinka. **Hrajú:** Marko Igonda, Paweł Malaszyński, Alexander Domogarov, Lukács Bicskey, Radosław Brzobohatý, Bartłomiej Firlet, Rafał Fudalej, Vladimír Javorský, Ivan Palúch, Lukáš Latinák, Ivan Romančík. **Distribútor:** SPI International

Jedného dňa nájdú mŕtvi pred bránou Červeného kľaštora postreleného muža. Vyliečia ho a prijmu medzi seba. Muž si postupne zvyká na život vo svete, kde sa zastavil čas, a učí sa liečiteľskému umeniu. Prenasledujú ho však démoni z minulosti, preto zloží prísahu mlčanlivosti a prijme meno Cyprián. Medzi múrmi kľašto-

ra mu robí spoločnosť sirota Michal. Ten raz objaví knihu s podpisom Leonarda da Vinciho s projekmi lietajúcich strojov. Mladík takýto stroj tajne zostrojí, ale jeho pokus sťroskotá. Roky plynú ďalej a Cyprián ostane sám so svojím snom, ktorý sa nepodaril splniť Michalovi. Začína skladať vlastný lietajúci stroj...

PREMIÉRA: 29. 7. 2010

(Mamas & Papas, Česká republika, 2010) 35 mm, 110 min., MP 12, dráma

Mamas & Papas

Réžia: Alice Nellis. **Scenár:** Alice Nellis. **Spolupráca na scenári:** Zdenka Ulčová-Gallová. **Kamera:** Matěj Cibulka, David Čálek. **Strih:** Petr Mrkous. **Hudba:** Jan Ponocný – Cirkus Ponorka, Buty. **Hrajú:** Zuzana Bydžovská, Zuzana Čapková, Filip Čapka, Martha Issová, Michal Čapka, Natalja Volkovová, Ivan Shvedoff, Petr Franěk, Václav Jiráček, Zuzana Kronerová. **Distribútor:** Continental Film

Štyri príbehy vytvárajú mozaiku osudov niekoľkých manželských či partnerských dvojíc, ktoré v bode životného zlomu riešia otázky chceného, nechceného, vytúženého či zmareného rodičovstva. Zámerom autorky filmu Alice Nellis je ukázať, že problém moderného rodičovstva je širší

a hlbší, než konkrétne situácie, v ktorých sa ocitajú postavy, preto sa jej príbeh môže dočknúť každého diváka. Každý z príbehov o túžbe po dieťati, osudovom rozhodnutí, či dieťa mať alebo nemať, alebo o snahe vyrovnáť sa s nástrahami života, môže byť práve ten váš.

PREMIÉRA: 1. 7. 2010

(*Oko nad Prahou, Česká republika, 2010*) 35 mm, 78 min., MP 12, **dokument**

Oko nad Prahou

Réžia: Olga Špátová. **Námet:** Eliška Kaplický Fuchsová. **Scenár:** Olga Špátová, Eliška Kaplický Fuchsová. **Kamera:** Olga Špátová. **Strih:** Jakub Voves. **Účinkujú:** Jan Kaplický, Pavel Bobek, Brian Clarke, Norman Foster, Eliška Kaplický Fuchsová, Michaela Gabriel, Gabriela Gálová, Zaha Hadidová, Václav Havel, Vlastimil Ježek, Eva Jiřičná, Josef Kaplický, Milan Knížák, Zdeněk Lukeš, Filippo Previtali, Georg Roetzel, Petra Sedláčková, Bohdana Stoklasová, Pavel Bém. **Distribútor:** Palace Pictures

Snímka *Oko nad Prahou* je osobný a politický životopis Chobotnice, čiže projektu pražskej Národnej knižnice, a rovnako životopis posledných rokov jeho autora Jana Kaplického, českého architekta svetového formátu. Ten si vo svojom denníku v roku 1998 okrem iného poznamenal: vyhraf súťaž a mať jednu lásku. Týmto zápisom akoby napísal

nielen scenár svojej záverečnej životnej kapitoly, ale aj filmu, ktorý sleduje dramatický spoločenský príbeh tvorivej imaginácie a intímneho vzťahu muža a ženy. Vo filme sa vzájomne prelínajú viaceré línie: zápas o knižnicu, život a dielo Kaplického, dôležitú rolu hrá aj Praha ako miesto najrozsiahlejších architektonických štýlov.

(*Panique au village, Belgicko / Francúzsko / Luxembursko, 2009*) 35 mm, ŠUP, 75 min., MP, české tituly, **animovaný / komédia**

Panika v mestečku

Réžia: Stéphane Aubier, Vincent Patar. **Scenár:** Stéphane Aubier, Guillaume Malandrin, Vincent Patar, Vincent Tavier. **Kamera:** Jan Vandenbussche. **Strih:** Anne-Laure Guégan. **Hudba:** Dionysos, French Cowboy. **Vedúci animácie:** Steven de Beul. **Hlasy:** Stéphane Aubier, Jeanne Balibar, Nicolas Buisse, Véronique Dumont, Bruce Ellison, Fred Jannin, Bouli Lanners. **Distribútor:** Asociácia slovenských filmových klubov

Hrdinami animovanej komédie, vychádzajúcej z rovnomeného televízneho seriálu, sú malé plastové hračky. Kôň, Kovboj a Indián žijú v zapadnutom mestečku. Pri pláne prekvapíť Koňa ručne vyrobeným darčekom k narodeninám, sa Kovbojovi a Indiáno-

vi podarí zničiť dom, v ktorom spoločne žijú. Od tejto chvíle čaká na nerozlučnú trojicu priateľov celý rad bizarných dobrodružstiev, ktoré ich zavedú do paralelného podmorského sveta, polárnych pustatín i k žeravému zemskému jadr...

(*Furry Vengeance, USA, 2010*) 35 mm, 92 min., MP 12, český dabing, **rodinná komédia**

Pomsta chlpáčov

Réžia: Roger Kumble. **Scenár:** Michael Carnes, Josh Gilbert. **Kamera:** Peter Lyons Collister. **Strih:** Lawrence Jordan. **Hudba:** Edward Shearmur. **Hrajú:** Brendan Fraser, Brooke Shields, Matt Prokop, Ken Jeong, Ricky Garcia, Eugene Cordero, Patrice O'Neal. **Distribútor:** Palace Pictures

Dan Sanders sa kvôli práci presťahuje aj s rodinou z Chicaga do oregonských lesov, kde má dohliadať na stavbu zdanlivo ekologického projektu. Spočiatku si myslí, že najväčším problémom preňho budú zhyčkaná manželka a pubertálny syn, ktorý má z prírody panický strach. To však ešte netuší, že sa kvôli

svojej funkcii stal nepriateľom číslo jeden pre všetky miestne zvieratá, ktoré sa nehodlajú vzdať svojho domova. Tie sťpujú Danovi život na každom kroku – ničia jeho prácu, rodinný život aj oblečenie. Dan sa zúfalo bráni ich útokom, no postupne zisťuje, že jeho pokusy sú márne a navyše mu nikto nechce veriť.

(*Predators, USA, 2010*) 35 mm + 2D digital, ŠUP, MN 15, slovenské tituly, **sci-fi / akčný / horor**

Predátori

Réžia: Nimród Antal. **Scenár:** Alex Litvak, Michael Finch. **Kamera:** Gyula Pados. **Strih:** Dan Zimmerman. **Hudba:** John Debney. **Hrajú:** Adrien Brody, Danny Trejo, Topher Grace, Laurence Fishburne, Alice Braga, Walton Goggins, Derek Mears, Brian Steele. **Distribútor:** Tatrafilm

Maďarský režisér Nimród Antal nakrútil v produkcii Roberta Rodrigueza ďalší diel série o najslávnejšom vesmírnom zabijakovi všetkých čias. Deväť ľudí rôzneho veku, pohľavia a národnosti sa prebudí v džungli, nevedia, ako sa tam dostali a navzájom sa nepoznajú. Jedno však majú spoločné – všetci sú rodení zabi-

jaci, bývalí vojaci, trestanci či dobrodruhovia. Uniesli ich predátori, ktorých už prestalo baviť loviť na Zemi. Skupina sa ocitá na neznámej planéte, kde sa stáva lovnou zverou, hrou určenou na rozptýlenie. Musia sa pokúsiť prežiť. Našťastie sa k nim pripojí muž, ktorý na planéte prežil a vie, ako si s predátormi poradiť.

(*Shrek Forever After, USA, 2010*) 35 mm + 3D digital, ŠUP, 92 min., MP, slovenský dabing, **animovaná komédia**

Shrek: Zvonec a koniec

Réžia: Mike Mitchell. **Scenár:** Josh Klausner, Darren Lemke. **Kamera:** Yong Duk Jhun. **Hudba:** Harry Gregson-Williams. **V slovenskom znení:** Rastislav Sokol, Dušan Szabo, Helena Krajčiová, Dušan Cinkota, Martin Zatovič, Dušan Taraget, Olga Šalagová. **Distribútor:** Tatrafilm

Zo Shreka sa stal „starý foter“. Namiesto toho, aby desil dedičanov, otrávený im dnes rozdáva autogramy. Čo sa to stalo s divokým zlobrom? Pretože mu je smutno za časmi, keď býval skutočným netvorom, podpíše zmluvu s prefikáňnym predavačom ilúzií Rumpelstiltskinom. V tej chvíli sa

ocitne v alternatívnej verzii kráľovstva Za siedmimi horami, kde zlobrov prenasledujú, Rumpelstiltskin je kráľom a Fiona ho v skutočnosti nikdy nestretla. Shrek teraz musí napraviť, čo vyviedol. Musí zachrániť priateľa, obnoviť svet na taký, aký býval, a znovu získať svoju Pravú lásku.

PREMIÉRA: 15. 7. 2010

(*The Crazies, USA | Spojené arabské emiráty, 2010*) 35 mm, ŠUP, 101 min., MN 15, české titulky, **horor | sci-fi | triler**

The Crazies

Réžia: Breck Eisner. **Námet:** film *The Crazies* (r. George A. Romero, 1973). **Scenár:** Scott Kosar, Ray Wright. **Kamera:** Maxime Alexandre. **Strih:** Billy Fox. **Hudba:** Mark Isham. **Hrajú:** Timothy Olyphant, Radha Mitchell, Joe Anderson, Danielle Panabaker, Christie Lynn Smith, Brett Rickaby, Preston Bailey, John Aylward. **Distribútor:** Continental Film

Šerif z provinčného mestečka má nudnú prácu. Jeho úlohou je dohliadať na poriadok v zapadáckove, kde sa nič ne deje. Jedného dňa sa však jeho mesto zmení na nepoznanie. Slušní občania sa začínajú správať čudne a postupne sa z nich stávajú vraždiace beštie. Zdivočení susedia sa množia, nákaza šílenstva

sa rozšírila po celom mestečku a obyvatelia sa navzájom vyvražďujú. Mesto obkládila armáda, ktorá čaká, kým sa obyvatelia zlikvidujú... Predlohou hororu sa stal rovnomený film z roku 1973. Jeho autorom je guru hororového žánru George A. Romero, ktorého film *The Crazies* dnes patrí k žánrovej klasike.

PREMIÉRA: 24. 6. 2010

(*Hot Tub Time Machine, USA, 2010*) 35 mm, 99 min., MP 12, české titulky, **komédia**

To bol zajtra žúr

Réžia: Steve Pink. **Námet:** Josh Heald. **Scenár:** Josh Heald, Sean Anders, John Morris. **Kamera:** Jack Green. **Strih:** George Folsay Jr., James Thomas. **Hudba:** Christophe Beck. **Hrajú:** John Cusack, Clark Duke, Craig Robinson, Rob Corddry, Sebastian Stan, Lyndsy Fonseca, Chevy Chase, Charlie McDermott. **Distribútor:** Palace Pictures

Štyria kamaráti zo študentských čias si uvedomili, že sú nespokojní so svojím súčasným životom. Adama opustila priateľka, Lou berie život ako nikdy nekončiaci večierok, Nickov život riadi jeho manželka a Jacob je závislý na videohrách. Rozhodnú sa preto pripomenúť si bezsta-

ročné dni a oživiť ideály z mladosti. Neľuša, že ich pranie sa im splní – dostanú šancu ovplyvniť svoju budúcnosť. Po búrlivom večierku sa ocitnú v roku 1986 a ich súčasný život začína po druhýkrát. Originálna komédia nekonvenčne nazerá na opätovné nádeje v skazenom živote.

PREMIÉRA: 15. 7. 2010

(*The Twilight Saga: Eclipse, USA, 2010*) 35 mm + 2D digital, ŠUP, 130 min., MP 12, české titulky, **romantický horor**

Twilight sága: Zatmenie

Réžia: David Slade. **Námet:** Stephenie Meyer – román *Zatmenie* (2007). **Scenár:** Melissa Rosenberg. **Kamera:** Javier Aguirresarobe. **Strih:** Art Jones, Nancy Richardson. **Hudba:** Howard Shore. **Hrajú:** Kristen Stewart, Robert Pattinson, Taylor Lautner, Billy Burke, Ashley Greene, Dakota Fanning, Jackson Rathbone, Nikki Reed. **Distribútor:** SPI International

Tretie pokračovanie ságy prináša ďalšiu romantickú zápletku. Potom, čo Edward opustil Bellu, vytvorila si silné puto s vlkolakom Jacobom. Okrem toho Seattle zachvátilo aj vážne nebezpečenstvo. Pustoší ho séria vrážd, za ktorými stojí chladnokrvná Viktória, túžiacia po pomste za smrť svojho druhu. Uprostred toho

všetkého je Bella nútená vybrať si medzi láskou svojho života Edwardom a priateľstvom s Jacobom. Vie, že jej voľba môže vyvolať vojnu medzi upírmi a vlkolakmi, nech je akákoľvek. S blížiacou sa maturitou je postavená aj pred najdôležitejšie rozhodnutie v živote – ostať človekom, alebo sa stať upírom?

PREMIÉRA: 1. 7. 2010

(U23D, USA, 2008) 3D digital, 85 min., MP 12, v pôvodnom znení,
hudobný dokument

U23D

Réžia: Catherine Owens, Mark Pellington. **Kamera:** Peter Anderson, Tom Krueger. **Strih:** Olivier Wicki. **Hudba:** piesne U2. **Účinkujú:** Bono, The Edge, Adam Clayton, Larry Mullen Jr.. **Distribútor:** Palace Cinemas

Záznam koncertu írskych skupiny U2, nakrútený trojrozmernou technológiou. Film je kompiláciou koncertov, ktoré U2 odohrali v zime roku 2006 v Južnej Amerike počas svetového turné Vertigo k albumu How to Dismantle an Atomic Bomb. Vďaka 3D technológii sa diváci skutočne ocitnú

na pódiu medzi Bonom, The Edgeom, Adamom a Larrym. Kompilácia obsahuje približne pätnásť piesní, medzi ktorými nechýbajú hity ako One, Where The Streets Have No Name, With Or Without You či populárne novinky Beautiful Day alebo Vertigo.

PREMIÉRA: 10. 6. 2010

(Inception, USA / V. Británia, 2010) 35 mm, ŠUP, 142 min., MP 12,
slovenské tituly, **mysteriózny / sci-fi / triler**

Začiatok

Réžia: Christopher Nolan. **Scenár:** Christopher Nolan. **Kamera:** Wally Pfister. **Strih:** Lee Smith. **Hudba:** Hans Zimmer. **Hrajú:** Leonardo DiCaprio, Ken Watanabe, Joseph Gordon-Levitt, Marion Cotillard, Ellen Page, Tom Hardy, Tom Berenger, Michael Caine. **Distribútor:** Continental Film

Sny sú bránou do podvedomia človeka, odkrývajú jeho najtajnejšie myšlienky a túžby. Vo svete, kde je myšlienka tým najmocnejším hýbateľom, je najdôležitejšie ju ukradnúť. Dom Cobb je špičkou vo svojom odbore. Dokáže ukradnúť akúkoľvek informáciu z podvedomia počas spánku, kedy je myseľ najviac oslabená. Ta-

kýto život z neho spravil štvanca vo svete, kde sa za zločiny platí životom. Keď dostane ponuku, ktorá mu umožní vrátiť sa späť do života, po akom túžil, neodmietne. Úloha je však komplikovanejšia než obvykle. Namiesto krádeže má Cobbov tím do mysle napad vložiť.

PREMIÉRA: 22. 7. 2010

(Knight and Day, USA, 2010) 35 mm + 2D digital, ŠUP, 110 min., MP 12,
slovenské tituly, **akčná komédia**

Zatiaľ spolu, zatiaľ nažive

Réžia: James Mangold. **Scenár:** Patrick O'Neill. **Kamera:** Phedon Papamichael. **Strih:** Quincy Z. Gunderson, Michael McCusker. **Hudba:** John Powell. **Hrajú:** Tom Cruise, Cameron Diaz, Maggie Grace, Peter Sarsgaard, Paul Dano, Marc Blucas, Viola Davis. **Distribútor:** Tatrafilm

Mladá žena z malomesta si vyrazí na rande naslepo a počas nasledujúcich dní sa jej život obráti hore nohami. Jej partnerom je totiž sympatický, ale trochu tajomný cudzinec, ktorý vykazuje všetky znaky superšpióna, „nadupaného“ všemožnými znalosťami a bo-

jovými umeniami. Nič ale nie je tak, ako sa na prvý pohľad zdá... Akčná komédia sa sústreďuje na unikajúcu dvojicu a na jej úžasné a niekedy smrteľne nebezpečné dobrodružstvá, v ktorých bojuje o prežitie.

prpravili **Eva Michalková** a **Miro Ulman**

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TÝKAJÚCE SA DISTRIBUČNÝCH TITULOV!)

Z FILMOVÉHO DIANIA

Augustové premiéry v kinách

Na druhý letný mesiac pripravili distribučné spoločnosti desať premiér. Dňa 5. 8. sa dostane do kín 3D komédia o odvekto súboji zvieracích nepriateľov *Mačky a psi: Pomsta Kitty Galore*, ktorá spája živých hercov a animáciu, ale aj hudobná komédia o trochu nezvládateľnej britskej rockovej hviezde v Los Angeles *Dostaň ho tam!*. O týždeň neskôr majú premiéru dva filmy: akčný triler Philipa Noycea s Angelinou Jolie a Lievom Schreiberom *Salt* a tiež kriminálny triler *Kájiček*, inšpirovaný skutočným príbehom Jiřího Kajíčka s konstantinom Lavronenkom v hlavnej úlohe. Dňa 19. 8. do kín príde francúzska psychologická štúdia fanatizmu *Hadewijch – medzi Kristom a Alahom* a obdivovateľky Ashtona Kutchera uvidia tohto herca v akčnej komédii *Vrahúni*. Až štyri tituly majú premiéru 26. 8. – *Listy pre Júliu* sú romantickým road movie s Gael García Bernalom, dokument Heleny Třeščíkovej *Katka* hovorí o štrnástich rokoch zápasu s drogovou závislosťou, *Toy Story 3* je pokračovaním úspešnej animovanej série a novinka Michaela Night Shyamalana *Posledný vládca vetra* je akčným fantasy, inšpirovaným úspešným animovaným televíznym seriálom.

(miro)

PREMIÉRA: 29. 7. 2010

Druhý polrok v slovenských kinách

Zatiaľ čo vlni bolo na druhý polrok v slovenských kinách naplánovaných 105 premiér, tento rok je ich zatiaľ len 89, i keď je pravdepodobné, že toto číslo sa do konca roka ešte zmení. O 24 letných premiérach informujeme v tradičných rubrikách čísla – júlové nájdete v rubrike Nové filmy pre premiérové kiná a v nadväznosti na ne tentoraz uvádzame v rubrike Z filmového diania aj premiéry na august. Na tomto mieste prinášame aj ďalšie filmy, ktoré ešte tento rok zavítajú do slovenských kín.

V júli má premiéru jediný tohtoročný majoritne slovenský film, debut Mariany Čengel Solčanskej *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi*. V druhej polovici roka sú do kín ešte ohlásené dve minoritné koprodukcie – dvojdielny dokument Martina Šulíka *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna* (14. 10.) a novinka Jana Švankmajera, psychoanalytická komédia *Prežiť svoj život (teória a prax)*. Ako predfilm k nej bude zaradený animovaný muzikál Kataríny Kerekesovej *Kamene*, a druhý slovenský krátky, tentoraz hraný film $X = X + 1$ Juraja Krasnohorského bude zasa predfilmom novinky Woodyho Allena *Užívaj si, ako sa len dá!*. Švankmajerov film i oba menované krátke filmy sú súčasťou nekomerčnej putovnej prehliadky Projekt 100 – 2010, ktorá tento rok od 9. 9. prinesie do kín filmy zo zlatého fondu svetovej kinematografie a novinky ocenené na prestížnych medzinárodných filmových festivaloch. Diváci sa môžu ďalej tešiť na *Bielu stuhu* Michaela Hanekeho, ocenenú Zlatou palmou v Cannes, Zlatým glóbusom i Európskou filmovou cenou, emóciami nabitý dru-

hý film britskej režisérky Andrey Arnold *Fish Tank*, ktorý si v roku 2009 vyslúžil Cenu poroty na festivale v Cannes, Humphreyho Bogarta ako súkromného detektíva Phila Marlowa vo filmovej adaptácii Chandlerovho *Hlbokého spánku*, najnovší film legendárneho režiséra Andrzeja Wajdu *Svätá tráva*, adaptáciu hry Woodyho Allena *Zahraj to znova*, *Sam* v réžii Herberta Rossa s autorom a Diane Keaton v hlavných úlohách, či už dvadsať rokov starý film Akiho Kaurismäkiho *Zmluva s vrahom*, v ktorom režisér využíva klíše klasických gangsterských filmov a osudových románov. Desiatku uzatvárajú čierna komédia Hala Ashbyho s piesňami Cata Stevensa *Harold a Maude* a vizuálne podmanivý film Bélu Tarra *Muž z Londýna* o túžbe po slobode vo svete preniknutom zlom.

Pät'násť percent premiér v druhom polroku bude dostupných i v čoraz rozšírejšom 3D formáte. Sú medzi nimi nielen očakávané hity *Toy Story 3*, *Shrek: Zvonec a koniec*, ďalšie pokračovania kinohitov o Harry Potterovi (18. 11.) a o kronike Narnie (9. 12.) či animovaná rodinná komédia štúdia Walta

V októbri do našich kín príde aj celovečerný dvojdielny dokument *25 zo šesťdesiatych alebo Československá nová vlna*, ktorý mal predpremiéru na MFF Art Film Fest.

Disneyho *Na vlásku* (19. 12.), ale i prvý tanečný 3D film v našich kinách *Let's Dance 3D* (2. 9.). Nebudú chýbať ani pokračovania úspešných titulov – napríklad komédia s Robertom De Niro a Benom Stillrom o svokrovi a jeho zaťovi *Little Fockers* (23. 12.), štvrtý diel série filmov s Milou Jovovich *Resident Evil: Afterlife* (23. 9.) či pokračovanie filmu, za ktorý získal Michael Douglas hereckého Oscara s názvom *Wall Street 2: Peniaze nikdy nespia* (30. 9.). Slabšia je ponuka českých filmov. V druhom polroku sú zatiaľ naplánované len štyri premiéry. Okrem júlových *Mamas & Papas* ešte dráma dvojice, ktorej vzťah sa dostal na krížovku, pod názvom *Dvojka* (2. 9.), dobrodružný poetický rodinný príbeh *Kuky sa vracia* (9. 9.) Jana Svěráka a adaptácia bestselleru Michaela Viewegha *Román pro muže* (23. 9.). Diváci sa však môžu tešiť na svoje obľúbené hviezdy Catherine Zeta-Jones v romantickej komédii *Sexy 40* (2. 9.), Jackieho Chana vo filme *The Karate Kid* (9. 9.), Nicolasa Cagea v dobrodružnej komédii *Čarodejov učeň* (16. 9.), Johna Travoltu v akčnom trileri *Bez súcitu* (16. 9.), Guya Pearcea v hore *Neboj sa temnoty* (30. 9.) podľa scenára Guillerma del Tora, Jeana Rena, ktorý prežil *22 výstrelov* (18. 11.), Matta Damona v sci-fi *Správcovia osudu* (7. 10.) či Juliu Roberts a Javieru Bardemu v dráme *Jedz, modli sa, miluj* (30. 9.). A Ben Af-

fleck bude režírovať sám seba v kriminálnom trileri *The Town* (21. 10.).

Premiéru budú mať i novinky slávnych režisérov. A *Serious Man* (9. 9.) bratov Coenovcov či akčný triler *Machete* (30. 9.) Roberta Rodrigueza s Danny Trejom a Robertom de Niro. Luc Besson ponúkne adaptáciu komiksu *Neuveriteľné dobrodružstvo Adele Blanc-Sec* (11. 11.), David Fincher priblíži príbeh zakladateľov Facebooku v dráme *Sociálna sieť* (28. 10.), Alejandro Amenábar drámu zo starého Egypta *Agora* (7. 10.) a chýbať nebudú ani novinka Romana Polanskeho *Ghost Writer* (7. 10.) a fantasy Neila Jordana *Online* (7. 10.) s Colinom Farrellom v úlohe rybára, ktorý si myslí, že chytil do siete morskú pannu. Hudba bude dominovať v dokumente o legendárnej skupine The Doors *When You're Strange* (21. 10.), v životopisnom filme o francúzskom speváčkovi *Gainsbourg* (23. 9.) i v dramatickom príbehu najslávnejšieho sovietskeho dirigenta Andrzeja Filipova *Koncert* (14. 10.). Z animovaných filmov sa do kín dostanú dobrodružná fantasy *Legend of the Guardians: The Owls of Ga'Hoole* (7. 10.), satira na filmy o superhrdinoch *Megamysel'* (2.12.), rodinná komédia o dvoch mladých vlkoch *Alpha and Omega* (30. 9.) a *Despicable Me* (21. 10.), kde sa tri dievčatá – siroty snažia zabrániť krádeži Mesiaca.

Miro Ulman

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TÝKAJÚCE SA DISTRIBUČNÝCH TITULOV!)

Legenda o tajomnom mníchovi

Letné mesiace sú obvykle obdobím ničnerobenia, v slovenskom filme to však tentoraz neplatí. Po niekoľkých neúrodných mesiacoch bude mať konečne premiéru ďalší slovenský film. Dňa 29. júla 2010 do našich kín príde prvý tohtoročný majoritne slovenský hraný film *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* v réžii Mariany Čengel Solčanskej. Prinesie príbeh o tajomnom mníchovi, ktorý zostrojil lietajúci stroj podľa stratenej knihy Leonarda da Vinciho.

Jedného dňa nájdu mnísi pred bránou Červeného kláštora postreleného muža. Vyliečia ho a prídu medzi seba, aj keď nič netušia o jeho tajuplnej minulosti. Z mužovho správania je však zrejmé, že prešiel peknom a na odľahlom mieste, kam ho zaviedol osud, hľadá úkryt a pokoj. Medzi múrmi kláštora mu robí spoločnosť päťročná sirota Michal, o ktorého sa mnísi starajú. Muž si postupne zvyká na život vo svete, kde sa zastavil čas, a začína sa učiť bylinárskemu a liečiteľskému umeniu. Naďalej ho však prenasledujú démoni z minulosti. Rozhodne sa preto zložiť prísahu mčiánivosti a príjme meno Cyprián. Prejde dvanásť rokov a chýr o mlčiacom mníchovi a jeho schopnostiach liečiť sa rozšíri po krajine. Z Michala vyrastie dospelý muž, ktorý raz objaví u Cypriánovho pacienta knihu s podpisom Leonarda da Vinciho s projektmi lietajúcich strojov. Mladík začne snívať o lietaní a tajne takýto prístroj zostrojí, jeho pokus však ztroskotá. Roky plynú a opustene Cyprián sa sám rozhodne naplniť svoj dávny sen o lietaní. Jedny krídla, ponášajúce sa na rogalu, mu cirkevná vrchnosť údajne spálila na námestí v Spišskej Belej ako diablov vy-

nález. Legenda vraví, že tajne si zostrojil ešte jedny, dokonalejšie a pevnejšie, a na tých sa rozhodol zletieť z vysokej skaly. Od toho dňa ho nikto viac nevidel...

Historický film *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* je celovečerný debut absolventky filmovej a televíznej réžie na VŠMU Mariany Čengel Solčanskej, ktorá je zároveň autorkou námietu a scenára. Už počas štúdiá nakrútila viacero úspešných krátkych a stredometrážnych filmov, napríklad *Šimijé*, *Monštrancia*, *Ábelov čierny pes*, *Mlyn* či *Majkomašmalon*. O svojom dlhometrážnom debute hovorí: „*Chcela som vyrozprávať príbeh človeka, ktorý navzdory vlastnej ničotnosti dokázal prežiť sám so sebou, stať sa mravným, nájsť zmysluplnú činnosť v živote a správne zomrieť. A krásne je, že toto stačí na to, aby sa stal legendou.*“

Cyprián je skutočnou historickou postavou. Žil v osemnástom storočí, bol rádovým mníchom v kláštore kamaldulov v Červenom kláštore, ktorý stojí dodnes pri poľských hraniciach v Plienoch. Nadobudol hlboké vedomosti z oblasti medicíny, floristiky, farmácie, alchymie a botaniky, zaoberal sa aj písaním vedeckej literatúry, beletrie a zbieraním ľudovej

foto: SPI International

slovesnosti. Najväčšmi ho však preslávil herbár, ktorý tvoril v rokoch 1765 až 1771. Fascinovalo ho aj lietanie a skúmal spôsob fungovania vtáčích krídel. Réžisérku zaujala historická postava mnicha Cypriána pre paradox legendy, ktorá sa o ňom zachovala: „*Mních najprísnejšieho rádu sveta si zostrojil krídla. Ako? Prečo? Mních, ktorý si celý život lepil do herbára bylinky, napísal na tie isté stránky kostrbatým písmom, že je nešťastný, bojí sa smrti a má strach, že nebol dosť dobrý... Kto to vlastne bol?*“

Snímka vznikala takmer štyri roky. Scenár bol dokončený v roku 2006, prvá klapka padla v januári 2008. Nakrúcanie trvalo 42 dní, točilo sa v štyroch etapách spolu jeden kalendárny rok v Červenom Kláštore, Nitre, Hronskom Beňadiku, TANAP-e, PIENAP-e, Lesnici, Vyčylovke a v ďalších lokalitách. Pri práci na filme sa vystriedali dvaja kameramani – v Česku veľmi populárny Ramunas Greičius (okrem iného je auto-

rom obrazovej koncepcie filmov *Tajnosti* a *Čert vie prečo – pozn. aut.*) a Štefan Bučka, ktorý kameramansky debutoval filmom *Veľký rešpekt*. Na hudbe k filmu spolupracovali Vladimír Martinka a Vladimír Godár, ústrednú pieseň naspievala Zuzana Smatanová.

Vo filme hrajú herci z viacerých európskych krajín – Česka, Slovenska, Poľska, Maďarska, aj Ruska. V hlavnej úlohe sa predstaví slovenský divadelný a filmový herec Marko Igonda, známy okrem iného z filmu *Rozhovor s nepriateľom*. Popri ňom vo filme vystupujú Paweł Malaszynski, Alexander Domogarov, Radoslav Brzobohatý, Vladimír Javorský, Lukács Bicskey, Lukáš Latinák a mnohí ďalší. Podľa čoho režisérka voľila medzinárodné herecké obsadenie? „*Radka Brzobohatého som poprosila z úcty a vďaka, že mi hral v prváckom ročníkovom filme. Vladimíra Javorského som videla ešte ako študentka politológie hrať Hamleta. Maďarský herec Lukács Bicskey je úžasný typ, taký by som u nás nenašla. Rusa Domogarova som si vyhládla v jednej z adaptácií Dostojevského Idiotu a slovenských hercov som oslovila priamo,*“ hovorí Čengel Solčanská. Historická snímka vznikla v produkcii slovenskej spoločnosti Magic Seven Slovakia a poľskej Pleograf Ltd., koproducentní sú Slovenská televízia, Studio 727 a JMB Film & TV Production. Vo fáze prípravy sa film prezentoval na medzinárodných filmových trhoch na MFF Berlín a Cannes.

Eva Michalková

Legenda o Lietajúcom Cypriánovi (Slovensko / Poľsko, 2010)

Celkový rozpočet filmu: 1 502 000 Eur (plánovaný)

Finančná podpora MK SR: 508 285 Eur

Počet kópií, v ktorých sa film distribuuje na Slovensku: 15 distribučných kópií

Kostým ako obrazová reč filmu

foto: Peter Procházka

Kostýmový výtvarník, scénograf a pedagóg Milan Čorba (1940) začínal v 60. rokoch v Československej televízii a počas svojej dlhoročnej tvorby spolupracoval s viacerými európskymi filmovými štúdiami. Bohatá a rôznorodá filmografia svedčí o všestrannosti jeho talentu. Čerstvý držiteľ Kristáľového krídla za celoživotné dielo, ktorý stále tvorí pre film aj divadlo, oslávi v júli významné životné jubileum.

Vaša úplne prvá práca ako kostýmového výtvarníka pre televíziu bola vraj „absurdná“...

– ...to bola absurdná náhoda. Bol som pri nejakom rozhovore režiséra so scénickým výtvarníkom televízie Ladislavom Hupkom o hre Slawomira Mrozecka. Nešlo im to, ťažko ju chápalí, a pretože som mal skúsenosť s absurdnou drámou z divadla Na zábradlí, tak som tam tak sekundoval. Napokon mi režisér povedal, že keď som taký múdry, nech urobím kostýmy. To bolo v roku 1964. Mojm prvým televíznym koprodukčným filmom bola konfrontácia so Spolkovou republikou Nemecko *Pražská legenda* v roku 1965 s režisérom Leopoldom Laholom. Prvým hráňým filmom bola *Zmluva s diablom* režiséra Jozefa Zachara v roku 1966.

Lahola bol vtedy už v emigrácii. Ako sa vám s ním spolupracovalo?

– Lahola bol v emigrácii od roku 1946 a spolupracovalo sa mi s ním veľmi dobre. Bol to veľmi inteligentný človek, svetobežník a skúsený umelec. Nemal na mňa žiadne zvláštne nároky, choval sa veľmi partnersky a priateľsky. Kameru robil Mirek Ondříček a s ním som

konzultoval všetko potrebné. Mirek už mal za sebou dva filmy s Formanom, bol príjemný, už vtedy náročný, veľmi kamarátsky. Dlhšie mi trvalo, než som našiel podobných kozmopolitných spolupracovníkov.

Kameraman je pre vás asi ten hlavný partner...

– Áno, veď on robí obrázky. V rozhovore s kameramanom hľadáte spoločnú obrazovú reč filmu. Pýtam sa ho, aké farby má rád. Sýte, transparentné, kontrastné, komplementárne. Či má rád figúru ako sochu, alebo to vidí skôr maliarsky. Čo potrebuje z kostýmu predovšetkým vidieť. Či máme herca kostýmom spútať, alebo oslobodzovať. Móda má svoje historické zásady. Bud' odevom človeka spútať alebo rozpútať. A sympatie, ktoré k týmto zásadám určitého obdobia máte pre ten ktorý film, tie určujú kostým.

Aká je vaša skúsenosť s režisérmi z hľadiska výberu kostýmov?

– Niektorí sa neradi do toho miešajú. Za všetkých – robil som nejakú drobnosť s režisérom Martinom Fričom a on mi povedal: „Pane kolego, nezatěžujte se, hezkou vázanku...“. A bolo.

Historický film sa vo väčšine prípadov drží dobových reálií. Ale sú filmy, ktoré pracujú s kostýmom inak. Napríklad Pasolini v *Medei* neobliekol postavy iba do antických kostýmov...

– Áno, tieto kostýmy majú bonus hodnoty. Musíte brať do úvahy, že jeho stálym partnerom bol Danilo Donati, a to bol niekto. A myslím si, že sa na neho Pasolini veľmi spoliehal. Donati poznal letoru a myslenie Pasoliniho. Ja som zhodou okolností robil film s jeho preferovaným hercom Francom Cittim, hral napríklad v *Accattone*. Bol to historický film, Franco hral rímskeho senátora. Kostým som šiel bez jeho prítomnosti, a keď si ho obliekol tesne pred nakrúcaním, povedal „...come Danilo Donati“. A vtedy mi poskočilo srdce, pretože Donati a Plero Tosi, to boli moje idoly.

Dobry historický kostým je asi ten, pri ktorom si divák neuvedomuje, že je to kostým. Osobne som taký pocit mala napríklad pri *Amadeovi Miloša Formana*. Kostýmy v ňom pôsobia veľmi prirodzene, cívne...

– S *Amadeom* je to tak. Dodo Pištěk mal šťastie, že mu kostýmy hlavných predstaviteľov šiel

Tirelli v Ríme. To bol superstar zo všetkých superstar, ktorí realizovali kostýmy svetovej kinematografie. Ale aby som to uviedol na pravú mieru, film mal úžasnou kostým predovšetkým zásluhou Doda Pištěka. Oscara si zašlúžil bez reči.

Je pre vás historický film zaujímavější? Je väčšou výzvou?

– Záleží na tom, akých máte partnerov pre realizáciu. Môže sa vám stať, že robíte historický film a každú chvíľu musíte odbiehať na WC, lebo vám je nevoľno, ako sa to przní. Potom robíte historický film a máte z toho radosť. Ja som mal partnerku Ellu Maklakovu. Je Ruska, robili sme spolu v Mosfilme. To som žasol, KTO je to výtvarník kostýmov, čo všetko musí vedieť, aký musí byť vzdelaný, ako všetkému musí rozumieť a ako nesmie podvádzaf. Ako sa díva krajčírrom doslova na ruky, keď šijú, aké zariadenie má v múzeách. Robili sme *Eugena Onegina* v réžii Petra Weigela. Povedal som jej, že kostýmy ušijeme v Mosfilme, tam musia byť vynikajúce dielne. A ona ma opravila, že to budeme šif v Prahe. Bola zvedavá, ako to tu funguje. A fungovalo to veľmi dobre. Keď krajčír vidí, že má vedľa seba odborníka, spolupracuje a snaží sa omnoho viac, aby sa niečo naučil.

Stalo sa vám, že nejaký historik namietal voči nepresnostiam?

– Nie, ale ozval sa jeden súdruh. Robil som s Petrom Solanom na filme *Slávny pes*. Normalizační súdruhovia mali pocit, že je tam niečo namierené proti Sovietskemu zväzu. Zavolať si ma, vraj prečo chcem hanobiť SNP? „*Súdruh Krivosudský, ktorý hrá poddôstojníka SS, má nad vreckom stužku pamätnej medaily SNP.*“ „*To sa mylíte,*“ hovorím. „*Má tam železný kríž z 1. svetovej vojny, stužku*

za *Sudety a stužku za zimné ťaženie do Ruska.* Rozdiel bol v tom, že stužka SNP je červená, uprostred má biely pás s modrým prúžkom. Nemci mali to isté, ale ten prúžok je čierny. No a bol to čiernobiely film (smiech). Chvíľu napätie trvalo, než som doniesol dobrozdanie z vojenského múzea.

Vaša filmografia je obsiahla. Nájdeme v nej veľa zvukových mien...

– Mne sa veľmi dobre robilo s Jurajom Jakubiskom. Je invenčný, excentrický, má vycibrenú fantáziu... To milujem. Potom mám rád Dušana Hanáka a vážim si ho aj pre jeho „podvínstvo“, má tajomstvo, a to je pre film veľmi dobré. Martina Šulíka mám rád, je veľmi bystrý, Štefan Uher bol síce trochu neistý, ale príjemný partner svojou plachosťou a krehkosťou. Martin Hollý bol zasa mierny cholerik. Ten mi občas vynadal, ale ináč sme boli kamaráti na život a na smrť.

Ako sa spolupracuje s Jakubiskom, ktorý je aj výtvarník a sám pracuje na výtvarnej zložke filmu?

– Stopercentne. Úžasne. On dáva priateľ a zároveň bojuje o svoj. Je úžasný v tom, že dokáže motivovať. Pri niektorých filmoch si poviete, „to stačí aj takto, veď režisér sa v tom nevyzná“, a tak trochu podvádzate. Ale Jakubisko také nepozná. Tlačí na vás, až podľahnete. Náróčne je, že tlak niekedy vyvinie tesne pred záberom.

Stávalo sa to často?

– Podvádzať partnera, to je dosť náročná vec. Aj herec to má, aj akékoľvek iné povolanie pri filme. Musíme priznať, že film sa robí v strese. Ak partner má hodnotu, rozmer, s ktorým sympatizujete, máte pocit, že ste na rovnakej vlne, tak ho nepodvádzate.

Napovie vám veľa už scenár?

– Už po prvom čítaní viem, ako to bude. Dá sa to veľmi rýchlo odhadnúť. Naše filmové prostredie má jednu nevýhodu, že máme v oblasti scenáristiky veľmi často jednu nohu kratšiu.

Ktorú?

– Myslím, že tú kráčajúcu (smiech).

Rozpad Koliby sa dotkol všetkých remesiel okolo filmu. Platí to, predpokladám, aj pre kostýmy...

– To, čo pokladám za tragédiu, je, že sklad kostýmov bol veľmi slušne vybavený a už neexistuje. Bolo tam veľa pôvodných vecí z rôznych výkopov. Robil som s Martinom Ťapákom nejaký príbeh, vyšli sme do lokalít nakrúcania, a tam sa priamo nakupovali kostýmy. Za borovičku som kúpil kožuch. Depozit bol vzácny, lebo obsahoval autentické veci. Niečo podobné mali Cinecittà alebo Barandov, Berlín, Lodž. Nathan House v Londýne je skvelý, tam sú milióny vecí, stačí na ich webe len ukázať, že toto, toto a toto chcem a príde vám to krásne zabalené. Aj Koliba mala svoje „klenoty“, kým jedného dňa neprišiel buldozér a aj s kostýmami sa budova skladu prevalcovala. To je barbarstvo. Kultúra a jej umenie je jediný element civilizácie, o ktorý sa môže spoločnosť v prítomnosti a v budúcnosti oprieť. Ak kultúra zmizla, nie je dôkaz o civilizácii. Dnes sa nie je pomaly o čo oprieť. Je to alarmujúce. A môžeme na to škaredo doplatiť.

Putujú niektoré kostýmy z filmu do filmu?

– Prakticky všetky. Jeden čas som mal obľúbené sako a päť rokov som ho musel mať vo filme. Bolo to viac-menej zo žartu, ale pocíval som to sako ako talizman. Ako keď má športovec doma plyšáka a tvrdí, že

ak ho zabudne, nebude mať šťastie.

Teraz pracujete s mladou generáciou režisérov. Je ich prístup iný?

– Nedávno sme dokončili nakrúcanie filmu *Román pro muže*. Réžiu má Tomáš Bařina. To je priama partner. Nepoužíva žiadne ťažkopádne formulácie, hovorí stručne a najmä zreteľne. Je veľmi empatický a pozorný spolupracovník. Robilo sa mi s ním veľmi dobre. Či je prístup vo všeobecnosti iný, neviem posúdiť. U Tomáša a u mňa išlo o niekoľkogeneračný odstup. Cynicky povedané, prístupoval ku mne ako k človeku, ktorý sa vrátil z dovolenky z krematória. U mladších existuje určitý druh obavy, že komunikuje s niečím, s čím nemá ideálnu skúsenosť. Mladí pozorujú ako sa chováte a podľa toho reagujú. Dobré je, ak viete narábať s rovnováhou dvoch svetov. Ja som bol v pohode a Tomáša sa spýtajte.

Predsa len, dnes je vizuál a imidž dôležitý.

– Teraz sa dáva dôraz na imidž, je to dôležitý fenomén. Nedarí sa vždy. Veľmi sa mi páči napríklad práca Katky Hollej, Andrey Královej alebo Jaroslavy Pecharovej. Majú v sebe rozmer, ktorý im pomáha robiť výborné kostýmy. Majú v sebe talent, to, čomu sa hovorí „dobry nos“ a človečenstvo.

Vo filmografii máte aj spoluprácu s Jiřím Menzлом na filme *Obsluhoval som anglického kráľa*...

– Keď napísal Jiří Menzel prvý scenár, po prečítaní som bol nadšený. Románovu predlohu bravúrne prerazoval. Menzel „neopísal“ text predlohy. Keď ste porovnali román a scenár, tak to sedelo v prospech filmovej reči. Doteraz mám ten scenár odložený. Nakrúcanie sa posunulo o niekoľko rokov, po-

tom Menzel scenár prepísal a niečo sa z toho zrazu vytratilo. A pri nakrúcaní sa toho vytrácalo stále viac. Ja si myslím, že na niektoré predlohy máme iba jednu šancu. Teraz alebo nikdy. Časom sa mení tvorca aj doba. A to sa na tom filme, mám pocit, prejavilo. Ale aj keď veľa ľudí povie, že to predsa nie je Hrabal, dôležitý je divácky záujem. Film videlo milión divákov v Čechách a na Slovensku a určite milión na všetkých kontinentoch, kde sa premietal. Film má niekoľko životov.

Myslíte si, že sa to stalo aj Jakubiskovi s *Bathory*?

– Myslím, že je to možné. A potom, naše prostredie takúto ambíciu za toľko miliónov ťažko predýcha. To sú tie podmienky. Keď som ten film videl, povedal som si, že kloboč dole. Bravo. Nie je to všedná udalosť.

Okrem *Bathory* sme v poslednej dobe v kinách videli aj snímku *Jánošík. Pravdivá história* – dva historické kostýmové veľkofilmy. Ako sa vám páčili z pohľadu vášho remesla?

– Oba sú výborné. U *Jánošíka* vidím, čo je poľské a čo slovenské, čo je Anita Hrošková a čo Magdalena Teslawská. *Bathory* je z hľadiska kostýmu náročnejší a možno invenčnejší a kreatívnejší film. Potvrdila to filmová cena Slnko v sieti.

Tvoríte pre film aj divadlo. Čo je komplikovanejšie?

– Film je namáhavejší. Na jeden deň máte povedzme štyri a pol tisícový komparz. Nakrúca sa dopoludnia a už deň predtým musíte začať obliekať. Film je sviňa. Ale ja som veľmi rád, že môžem robiť aj pre divadlo aj pre film. V obidvoch médiách mám rád príjemný vzťah s ľuďmi. Ten ma najviac baví a posilňuje.

Mariana Jaremková

(autorka je filmová publicistka)

Zánik týždenníkov bol celkom prirodzený jav

V lete si pripomínáme vydanie prvého slovenského spravodajského týždenníka *Týždeň vo filme*. Jeho prvé číslo vyšlo presne pred 65 rokmi. Hoci v dnešnej informačnej spoločnosti možno povedať, že cesta týždenníkov je definitívne uzavretá, treba oceniť úlohu, ktorú tento jedinečný audiovizuálny útvar v histórii slovenskej kinematografie zohral a vďaka svojej archívnej hodnote zohráva i naďalej.

Prvé číslo spravodajského týždenníka *Týždeň vo filme* vyšlo 16. júna 1945. Keďže na Slovensku v čase jeho vzniku neexistovalo technologické zázemie, jeho výroba sa v prvých rokoch sústreďovala do Prahy, kde vznikol aj český *Týden ve filmu* (vychádzal od 8. júna 1945 – pozn. aut.) a neskôr spoločný týždenník *Československé filmové noviny* (od 5. apríla 1946 – pozn. aut.). Týždenník pre obe republiky sa po obsahovej stránke sústreďoval na najdôležitejšie udalosti (štátne návštevy, straníckej zjazdy, informácie zo zahraničia a iné) a distribuoval sa v celej republike. Oba národné týždenníky, ktoré boli tematicky zamerané na udalosti z Čiech a Slovenska, sa distribuovali zvlášť v českých a slovenských kinách, pričom sieť kín, kde a kedy sa premietal spoločný a národný týždenník, bola tiež presne stanovená, aj keď sa to v rôznych obdobiach často menilo. Týždenníky sa hrali v kinách pred každým predstavením, zvyčajne trikrát denne (poobedňajšie, podvečerné a večerné pred-

stavenie) a obežná doba jedného *Týždňa vo filme*, kým sa dostal do všetkých slovenských kín, bola šesť týždňov.

Historické zdroje ukazujú, že výrobu týždenníkov na Slovensku v rôznych obdobiach jeho existencie zastrešovali organizácie, ktoré menili svoj názov a často i vedenie. Jednoduchšie i oveľa zaujímavejšie je sledovať vznik týždenníkov a spôsob ich výroby hneď v prvých rokoch. Na toto obdobie si spomína režisér a dramaturg Milan Černák, ktorý prežil veľkú časť svojho profesionálneho života práve v Spravodajskom filme pri výrobe žurnálov a v období rokov 1964 – 1968 bol šéfredaktorom *Týždňa vo filme*. „Po roku 1945, v pionierskych rokoch týždenníka na Slovensku, najprv chodili na Slovensko nakrúcať českí kameramani, až neskôr začali vznikať prvé slovenské filmové štáby. Týždeň vo filme sa sprvu dokončoval v Prahe, a to tak, že na Slovensku sa vyvolával a strihal materiál v negatívne, čo je dnes takmer nepredstaviteľné, a tento strihnutý šot sa potom posielal

do Prahy, kde ho vlepili do českého materiálu a slovenský spíker k nemu nahovoril slovenskú komentárovú verziu. Až neskôr sa u nás začalo aj miešať, pričom prvé mixážne zariadenie sme dostali v roku 1952 ako muzeálny exponát z pražského Technického múzea. Slávny pražský technik a profesor na FAMU Jindřich Brichta ho už mal uložené v múzeu ako zariadenie, na ktorom v Čechách začínali. Potom sa u nás začalo aj kopírovať, čiže strihať v pozííve, a postupne sa vždy ďalej pridával nejaký nový technologický krok.“ Na výrobu týždenníkov však okrem technologického zázemia mala vplyv aj spoločensko-politická situácia. Milan Černák upresňuje, že z politických dôvodov sa jeden spoločný žurnál vyrábala „aj v neskoršom období. Bolo to na začiatku 60. rokov, keď prituhol pražský centralizmus a na Slovensku nebola žiadna politická právomoc. Vtedy zrušili aj slovenský žurnál. V Prahe sedel jeden režisér (chodili sme ako „na týžďňovky“ aj my z Bratislavy) a robil českú aj slovenskú verziu. Bratislavská redakcia ako podriadený orgán len posielala šoty.“

Autorské zázemie sa v týždenníku na Slovensku v žiadnom období výrazne nemenilo. Milan Černák hovorí, že „všetci autori, keď im to dovoľovali vonkajšie okolnosti, boli schopní pracovať tak tvorivo a voľne, že plynule prešli z politicky „tvrdšieho“ obdobia do tvorby obdobia odmäku, ktorý vrcholil v roku 1968, čo znamená, že ten kolektív bol ustálený. Najdlhšie pracujúcimi autormi v týždenníku boli Štefan Ondrkal a Štefan Orth, postupne prišli Marcela Plítková-Jurovská a Igor Dobiš a počas celého tohto obdobia v týždenníku pracoval aj Štefan Kamenický. Dôležitú úlohu zohral jeden zo šéfredaktorov, Ladislav Kudelka. Ťažisko

tvorby ale bolo na veľmi dobrej zostave kameramanov, ktorí vedeli tvoriť samostatne a množstvo šotov nakrúcali sami s tým, že dostali presné zadanie od tzv. režiséra – redaktora, ktorý žurnál koncipoval, no priamo na pláči nebol prítomný. Najlepšími kameramanmi boli Oskar Šághy, Mikuláš Fodor a Rudolf Ferko“.

Pre kinematografiu i samotnú históriu národa bola existencia vlastného týždenníka nesmierne dôležitá. Jeho funkcia v spoločnosti sa však postupne menila, a to predovšetkým v závislosti na technologickom rozvoji. Milan Černák o tom hovorí: „Dlhé desaťročia od existencie prvých týždenníkov až po vznik televízie to bol jediný audiovizuálny informačný prostriedok a prevažovala jeho funkcia informovať. Skutočnosť, že ľudí v kinách informoval s mimoriadne sedemdesiatym oneskorením – lebo toľko trvala jeho výrobná lehota – všetci akceptovali, lebo taká bola doba. Lepšie bolo vidieť tie aktuálne spracované aj vizuálne, hoci po siedmich dňoch, ako nevidieť ich vôbec. Neskôr, v období, keď vznikala televízia, no nebola ešte celkom rozšírená, plnil týždenník informatívnu funkciu pre tých, ktorí ešte televíziu nemali, ale pre tých, ktorí mali prístup k audiovizuálnym informáciám v televízi, už musel plniť aj iné funkcie, zjednodušene povedané, zábavnejšie, aby v ňom aj oni niečo našli. V období rozvinutej televízie týždenník potom postupne strácal svoju funkciu. Neťahalo sa to však bývalého Československa a krajin v východnej Európe, kde týždenník plnil aj propagačno-politickú funkciu. Musel sa však vecami zaoberať dôkladnejšie, a preto sa predlžovala metráž šotov, aby autor mohol ísť viac do hĺbky, aby mal príležitosť nechať hovoriť viacerých ľudí a konfrontoval ich názory. Čiže

Sviatok slovenskej kinematografie

Nestáva sa často, aby medzinárodný filmový festival venoval samostatnú sekciu slovenskej kinematografii. A práve takýto sviatok sme zažili od 4. do 13. júna 2010 na 26. ročníku MFF Festroia v portugalskom meste Setúbal.

v rôznych obdobiach sú minimálne tri funkcie, ktoré týždenník mal a musel plniť.“ Podľa Černáka to môžeme porovnať so súčasťou situáciou v oblasti médií. „Dnes je napríklad úplná samozrejmosť, že každý print má svoju internetovú formu, a tým klesá čítanosť tlačených médií,“ dodáva. Hoci sa teda týždenník pôvodne formoval len ako spravodajský žánr, „nástupom televízie práve ona prebrala jeho spravodajskú funkciu, a týždenník sa stal publicistickým útvarom. Prejavilo sa to aj v žánrovej oblasti, vznikali napríklad fejtóny, rôzne kritické materiály, a to všetko so zámerom zaujať diváka, ktorý už pozná všetko z televízie. Práve toto vytváralo prechod k publicistickému charakteru týždenníkov.“

Iný pohľad na úlohu a postavenie týždenníka v spoločnosti dáva spoločenské zriadenie a politická situácia krajiny, v ktorej týždenník existuje, čoho dôkazom je aj sústavná reorganizácia jeho výroby z hľadiska zastrešujúceho orgánu. Práve tento aspekt má vplyv aj na schopnosť týždenníka byť z hľadiska zobrazovanej reality objektívny. Je vôbec možné, aby bol týždenník, ktorý vznikol s ideou byť spravodajským útvarom, objektívny? „Zo samotnej svojej existencie týždenník túto schopnosť má. Lenže tá existencia je ovplyvňovaná prostredím, v ktorom funguje, čiže závisí to od charakteru spoločnosti,“ hovorí Černák. „Žurnál pôvodne vznikol v technicky rozvinutých krajinách, v Amerike a v západnej Európe, kde bola relatívne slobodná spoločnosť a tam žiadne politické úlohy plniť nemusel, ak nepovažujeme za politickú funkciu informovať, lebo napríklad štátnické návštevy ako zaujímavé aktuality z politického života sa objavovali aj v zahraničných žurnáloch. Tam ale úlohou žurnálov nebolo ovplyvňovať myslenie

ľudí. V nedemokratickej spoločnosti, v akej boli v 50. rokoch štáty východnej Európy a Sovietsky zväz, bola funkcia týždenníkov iná, pretože celá spoločnosť využívala všetky masovo-komunikačné prostriedky na stále dokonalejšie a lepšie ovplyvňovanie ľudí.“

Dnes týždenníky neexistujú. Na Slovensku mal priamo na ich zánik vplyv November 1989, kedy sa zmenilo spoločenské zriadenie a organizačné zmeny a nové princípy fungovania zasiahli aj prostredie filmu. Podľa Milana Černáka sa týždenník vo všeobecnosti vytratil aj v nadväznosti na čoraz rýchlejší rozvoj technológií. „U nás priamo týždenník zanikol v 90. rokoch, keď sa zmenila štruktúra filmu, prestali doň plynúť štátne peniaze, nemal kto týždenník platiť a do kina sa namiesto neho dostala reklama. V Európe a vo svete týždenník vyhasinal postupne podľa technologického rozvoja spoločnosti. Čím bola televízia rozšírenejšia a dostupnejšia pre ľudí, tým viac prestával byť potrebný. U nás sa dlhé roky udržiaval umelo. Ja osobne som prijal jeho zánik ako niečo, čo bolo celkom prirodzené.“ A našiel by svoje uplatnenie dnes? „Absolútne nie,“ hovorí Černák a pokračuje: „Tým však nehovorím, že by sa v kinách nemohol premietaf nejaký iný krátkometrážny útvar ako prídavok k filmu. Dnes už aj kiná plnia úplne inú funkciu, než voláky. Už majú len zabávať a naháňať producentom peniaze.“ A tam sa týždenník s pôvodným zmyslom pre aktuálnu informáciu, ktorý dnes zastupujú iné médiá, už nemôže uplatniť. Svoju úlohu však splnil a dnes ako archívny materiál, ktorý je z hľadiska zobrazenej reality dokumentom svojej doby, nadobudol novú hodnotu, potvrdil nadčasovú platnosť a stal sa nesmrteľným.

Simona Nötová

Špecifikom tohto podujatia je, že jeho súťažná sekcia sa zameriavajú na malé kinematografie, ktoré nevyprodukujú viac než 30 celovečerných filmov ročne (stredoeurópske, škandinávske, balkánske a pod.). Spomedzi 12 titulov v hlavnej súťaži celovečerných hraných filmov sa stala najúspešnejšou nórsk snímka *Skvelý chlap*, ocenená ako najlepší film, za najlepší réžiu (Hans Petter Moland), scenár (Kim Fupz Aakeson) a mužský herecký výkon (Stellan Skarsgård). Zvláštna cena poroty sa ušla fínskejmu filmu *Tlkoť srdca* (r. Saara Cantell), cena za kameru Jakobovi Ihremu za dársky film *Rodina* (r. Pernille Fischer Christensen) a ako najlepšia herečka bola ocenená Sylvia Hoeks za výkon v dosť gýčovom holandskom filme *Búrka* (r. Ben Sombogaart). Medzi nimi v oficiálnej sekcii Slovensko dôstojne reprezentoval Bal-kov *Pokoj v duši*.

V súťaži debutov sme zastúpenie nemali, zvíťazil švédsko-fínsky film *Sebbe* pôvodom iránskeho režiséra Babaka Najafího. Naopak, až tri snímky – Lehotského *Slepé lásky*, Fabiánovej *Mesiac v nás* a Kerekesova *Ako sa varia dejiny* – nás reprezentovali v súťažnej sekcii Človek a jeho prostredie, zameranej na ekologické a sociálne aspekty ľudskej existencie, v ktorej sa podivuhodne stretli hrané snímky s dokumentmi. Cenu

získal fínsky film *Listy pre otca Jakuba* (r. Klaus Härö), zvláštno uznanie si odniesla Diana Fabiánová. Porota SIGNIS udelila zvláštno uznanie krátkemu filmu Juraja Krasnohorského $X = X + 1$, uvádzanému v sekcii Panoráma.

Najvýznamnejšou sekciou pre našu kinematografiu bola Pochta krajine: Slovensko, pripravovaná v spolupráci so SFÚ, ktorú tvorilo osem starších i nových dlhometrážnych i krátkych titulov. Z nich si svoje filmy osobne uviedli Laura Siváková so Zuzanou Kanócz (Nebo, peklo... zem), Katarína Kerekesová (Pôvod sveta), Peter Kerekes, Vlado Balko i Diana Fabiánová, festivalu sa osobne zúčastnil aj Miro Remo so svojou úspešnou krátkou snímkou *Arsy-Verisy*. Ďalšie slovenské filmy boli zastúpené v sekcii Dejiny odboja, Panoráma, Mládežnícka panoráma, Detská panoráma a Školské filmy.

A hoci návštevnosť predstavení vo všeobecnosti nebola nijako omračujúca, správa o slovenskom filme sa šíri aj iným spôsobom: Festivalový denník priniesol rozhovory so všetkými slovenskými tvorcami na festivale a Slovensko malo tiež štyroch zástupcov v troch festivalových porotách.

Jaroslav Hochel

(autor je filmový publicista, na 26. MFF Festroia pôsobil ako člen poroty FIPRESCI)

Študentský film v roku 09/10

Tvorba filmových škôl sa často interpretuje ako cesta, na konci ktorej sa črtajú nejasné obrysy umeleckého diela. Ako ustavičný proces, ktorý ešte nedosahuje kompaktnosť celku, ale patrične k nemu smeruje. Filmová tvorba študentov Filmovej a televíznej fakulty Vysokiej školy múzických umení (FTF VŠMU) v Bratislave v akademickom roku 2009/2010 popiera tieto tvrdenia. Študentské filmy z tohto školského roka totiž prišli na koniec svojej cesty a právoplatne sa môžu pyšiť statusom plnohodnotných umeleckých diel.

Animované, dokumentárne a hrané filmy, ktoré vznikajú na pôde VŠMU, sú každoročne známe širokou škálou tém a zákuť, do ktorých sa snažia tvorcovia s výrazným autorským rukopisom nahliadnuť a osvetliť tmavý priestor. Ak by sme chceli nájsť istý bod, v ktorom sa témy filmov stretávajú, ide o snahu prekonať samého seba, vystúpiť zo svojej fyzickej, sociálnymi koreňmi spútanej kože, a slobodne kráčať za svojimi túžbami. Kamkoľvek a s kýmkoľvek...

Dokumentárna tvorba: historický úspech

Presne taký je hlavný hrdina dokumentárneho filmu *Arsy-Versy* študenta dokumentaristiky Mira Rema, ktorý už v minulých rokoch svojou sociálnou sondou *Studený spoj* prenikol do medzinárodných festivalových vôd. Jeho *Arsy-Versy* je príbeh matky a syna, ktorý sa odpútal od spoločnosti, aby dosiahol splnenie svojho sna – absolútne splynutie s prírodou, a spoločne s netopiermi pozoroval uponáhľaný svet dole hlavou. Výrazná štylizácia, hudobný doprovod z Kubrickovho filmu *2001: Vesmírna Odysea*,

skvelý strih, citlivý a chápaný humor, ktorý nikdy neskĺzne do parodizovania – to sú hlavné atribúty oceňovaného filmu o najzákladnejšej potrebe človeka naplniť svoj osud aj za cenu istej sociálnej degradácie. Film zaznamenal mimoriadny úspech na domácej i medzinárodnej festivalovej scéne. Tento „malý slovenský filmový zázrak“, ktorý je zatiaľ držiteľom šestnástich cien z medzinárodných filmových festivalov, je historicky najúspešnejším filmom od vzniku FTF VŠMU. Je napríklad absolútnym víťazom Zlínskeho psa, získal cenu za najlepší študentský dokumentárny film na festivaloch v Talline, Jihlave alebo Mnichove a mnohé ďalšie.

Hraná tvorba: až na MFF Cannes

Úplne iný je melancholicky ladený film *Ďakujem, dobre*. Snímka Mátyása Priklera, ktorý minulý rok ukončil štúdium réžie na VŠMU, až chirurgicky dôkladne preniká do vzťahu unavených manželov a ich detí. To všetko v autentickom, až dokumentárne ladenom duchu s vynikajúcimi hereckými výkonmi, ktoré iba posilňujú pocit

bezvýchodiskovej skutočnosti. V televízii kričia rozzúrení politici, hviezdy Superstar a všetko je krásne, farebné a dramatické, pretože to nie je skutočné, len umelo vytvorená realita. Film *Ďakujem, dobre* nevytvára vlastný syntetický svet, majstrovsky využíva dôverne známe reálie a problémy, ktoré sú smutné, tragikomické, dramatické, monotónne a predovšetkým skutočné. Film zvíťazil vo svojej kategórii na festivale Early Melons a získal Slnko v sieťi za Najlepší krátky film. Najväčšiu pozornosť však upútal, keď bol vybraný z 1 600 študentských filmov medzi finálnych trinásť do sekcie Cinéfondation na preslávenom MFF v Cannes.

Animovaná tvorba: autorský rukopis

Animovaná tvorba každoročne prináša niekoľko pozoruhodných titulov. Popri stále doznievajúcich festivalových úspechoch, ktoré zbiera minuloročný film Michaely Čopikovej *About Socks and Love*, sa najvýraznejšie presadil krátky animovaný film *Bird of Prey*. Jeho tvorca Peter Budinský už v minulých rokoch rozvíril festivalové hladiny úspešným filmom *Alfonzova mucha*. Jeho najnovší počín o dravcoch v nás a potrebe akéhokoľvek živého tvora preniknúť na vrchol potravinového reťazca, nesie výrazný autorský vizuálny rukopis, zľahka sa dotkne i sociálne tematiky a na koniec povie, že niekedy je jednoducho neskoro. Zlo je zasadené... Film sa premietal na mnohých domácich i zahraničných filmových prehliadkach a festivaloch, z ktorých si odniesol zaslužené ocenenia.

Popri vyššie spomínaných tituloch sa v uplynulom školskom roku darilo predovšetkým hraným filmom, ktoré zaznamenali významné úspechy na domá-

cej i medzinárodnej festivalovej scéne. Atmosférické *Monštrum* Michala Baláza divákov vŕhne do temného sveta muža, unášajúceho malé deti a snažiaco sa v temnote podzemných pivníc o založenie vlastnej rodiny. Rolu seriózne pôsobiacoho muža, zvnútra rozozieraného vlastnými činmi, veľmi dobre stvárnil Peter Šimun. Autorský film Lukáša Hanuláka *Otec* má o niečo melancholickejšiu a lyrickejšiu polohu. Na pozadí hustého lesa, pokrytého tenkými vysokými stromami so silnými koreňmi, odkrýva zložitý vzťah otca a syna, poznačený rodinnou tragédiou. Melancholicky ladená psychologická dráma s výraznou vizuálnou stránkou, za ktorou stojí kameraman Ivo Miko, ukazuje divákovi absolútne dno dôstojnosti a sebadôvery, privádza ich pod hladinu, aby tu, na tomto mieste, takmer mŕtví a ešte živí, našli s hrdinami filmu kúsok nádeje. O širokom diapazóne tém i prostredí študentských filmov presvedča autorský film Kristíny Herczogovej *Lives for Sale*, ktorý približuje nespavý svet diskotekových neónov, posledných dávok a nikdy nekončiacich „chemických“ nocí. Trojica hlavných protagonistov, užívajúca si všetky stránky drogových triпов, sa veľmi rada hrá. Spočiatku odvážne a vtipné hry, ktorými sa snažia narušovať blany zodpovedného a sterilného životného vzoru, podľa akého žijú ich rodičia, ich neskôr dostanú na veľmi tenkú hranu činu a zodpovednosti, šťastia a sĺz a v neposlednom rade i života a smrti.

Všetky spomínané tituly, ktoré vznikli v akademickom roku 2009/2010, sa odvažujeme označiť za plnohodnotné viacvrstevnaté umelecké diela. Svojou intenzitou razantne kričia do sveta. A zdá sa, že svet ich počuje.

Peter Balko

(autor je študent scenáristiky a dramaturgie na FTF VŠMU)

Rodičovstvo na niekoľko spôsobov

Je to formálne úplne nekonzistentný film. Jednotlivé zábery sa rozpadajú pod vplyvom ručnej kamery, chaoticky sa strieďajú, strih je neprirodzený, zabraňuje akejkoľvek plynulosti a zvuk tvorcovia akoby zabudli dokončiť. A urobili dobre! I keď sa to nezdá, všetko sú to výrazné plusy filmu *Mamas & Papas*.

Predposledný film režisérky Alice Nellis *Tajnosti* (2007) mal svoje ťažisko vo vizuálnej kráse romantických obrazov – starej Prahy, antikvariátu s klavírom, prostredia divadla, alebo estetizoval futuristicky chladné línie modernej architektúry. V neposlednom rade zvuková i naratívna čistota – zrozumiteľnosť a ľúbivá melodická hudba sa aj prostredníctvom subjektívizácie snažili vtiahnuť diváka do vnútorného sveta postavy, ktorý je však prázdnejší a chladnejší, než ten okolo. Vo svojom nasledujúcom filme *Mamas & Papas* prevracia Alice Nellis *Tajnosti* naruby a odhaľuje tak bohaté vnútorné svety hneď niekoľkých postáv.

Režisérka mozaikovitou formou predstavuje štyri partnerské páry a ich vzťah k rodičovstvu. Matersstvo a otcovstvo sú určované rôznymi spôsobmi a vôbec nie je prekážkou, ak pár žiadne dieťa nemá. Psychológia popisuje život jedinca ako dôsledok jeho vzťahu k rodičom aj v prípade, keď ich nemá a je determinovaný práve ich absenciou. Rovnako to funguje aj v obrátenom garde. Základným stavebným kameňom filmu je ľudská rôznorodosť a z nej vyplývajúce úplne odlišné vzťahy k rodičovstvu. Sme iní.

Každý žijeme iný život a inak ho cítime. Napriek tomu neustála prítomnosť a fixovanosť všetkých záberov na spoločnú tému myšlienkového sceľuje film do silného pocitu životnej komplikovanosti, ale i krásy. Druhým stavebným kameňom je naturalnosť scén, podčiarknutá technickými prostriedkami.

Rôznorodosť a naturalnosť sa stretávajú v pôsobivej a možno sčasti iritujúcej forme. Kamera, nakrúcajúca z nie veľmi pevnej kameramanskej ruky, a množstvo objektov v obraze pôsobia značne neprehľadne. Tento aspekt do popredia vystupuje zvlášť v úvode filmu, kedy ešte divák nepozná postavy a ich príbehy. Netypický strih rozrezáva zábery v polovici pohybu snímaného objektu, strih po ose nerve rozbiha akúkoľvek linearitu, ktorú divákovi nedožičí ani dramaturgia mozaikovej výstavby. Napriek tomu, že je film nakrúcaný z ruky, divák nie je v pozícii voyeur, nemá oko na hľadáčku kamery. Zabezpečuje to veľmi rýchly, nerytmický strih. „Sledujúca“ kamera sa zasa naopak spája s dlhými roztrasenými zábermi.

Zvuk je nevyvážený, mmlanie hercov strieďajú náhle zvýšenia hlasitosti replík i ruchov. Je to ako v živote. Počujeme síce všetko, ale intenzita zvukov závisí aj od našej pozornosti. Subjektívizácia prostredníctvom zvuku neustále strieda zvukové perspektívy postáv, tak ako sa mozaikovitě rozprávanie opakovane vracia k styčným momentom rôznych príbehov filmu. Okrem zmatku zachováva tento zvukový štýl aj akýsi

foto: Continental Film

podprahový pocit intímnej blízkosti postáv a samotného diváka. Súčasťou depozitára filmu sú aj detaily tváre, ktorých roztrasený obraz nepôsobí strnulo, ale dodáva dynamiku subfilému emocionálnemu prežívaniu hrdinov. Obraz a zvuk sú si veľmi blízke svojou neprehľadnosťou. Avšak obrazová neprehľadnosť predsa len zachováva objekty, ktoré predstavuje, naopak nerozumiteľné slová strácajú svoj obsah, čo môže byť na škodu dostatočného porozumenia. Často nedochádza k synchronizácii zvuku s obrazom. Ostrý zvukový strih nezodpovedá ostrému strihu obrazu a býva posunutý. Či už obraz predbieha, alebo za ním zaostáva, znovu vytvára chaotický účinok. Ucelená a jedno-ducho čitateľná nie je ani hudba. Prejde veľmi veľa minút z metráže filmu, kým začne zaznievať melodická a rytmická hudba. Dovtedy sa ozývajú len beztvárne zvuky bez opakovania melodických fráz a rytmických vzorcov. Uhladenosť nie je ani doménou dialógov. Herci mali

pomerne voľnú ruku pri nakrúcaní, takže aj ich výstupy a uveriteľné, nehovoriac o ich objektívnych hereckých kvalifikáciách.

Vymenovala som množstvo formálnych riešení, ktoré film v skutočnosti rozbiľajú na kopec drobných úlomkov. Tie sa však neroztratia, ale spoľahlivo sa zbierajú v diváckom vedomí, aby nakoniec vyústili v nie zjednodušené tvrdenia obsahujúce v statických záberoch a lineárnej forme rozprávania, ani v žiadnu všeobecnú múdrosť, ale v akceptáciu ľudskosti s jej biologickou podmienenosťou a duševnou silou. Človek potrebuje silu na to, aby sa dokázal vyrovnáť s následkami slobodnej voľby. Takže ak sa dopredu vyzbierate odhodlaním čeliť nástrahám máľúcej, a občas „narcistický“ na seba upozorňujúcej forme, môže vám priniesť sledovanie filmu *Mamas & Papas* celkom obohacujúci zážitok.

Eva Perďochová

(autorka je študentka filmovej vedy na FTF VŠMU)

Mamas & Papas (Mamas & Papas, Česká republika, 2010)

Réžia: Alice Nellis. **Scenár:** Alice Nellis. **Spolupráca na scenári:** Zdenka Ulčová-Gallová. **Kamera:** Matěj Cibulka, David Čálek. **Strih:** Petr Mrkous. **Hudba:** Jan Ponocný – Cirkus Ponorka, Buty. **Hrajú:** Zuzana Bydžovská, Zuzana Čapková, Filip Čapka, Martha Issová, Michal Čapka, Natalja Volkovová, Ivan Shvedoff, Petr Franěk, Václav Jiráček, Zuzana Kronerová a ďalší. **Minutáž:** 110 min.

Medzi vierou a fanatizmom

Zručnosť prepojiť do jednotného príbehového kontextu na pohľad nezlučiteľné témy predviedol francúzsky režisér Bruno Dumont už vo svojich predchádzajúcich filmoch. Vo *Flandres* (2006) napríklad spojil nudnosť a vyprázdnenosť života francúzskych vidiečanov s vojnovým šialenstvom na Blízkom východe. Nuda a ničnerobenie v kontrapunkte s explicitnou prezentáciou intímneho sexuálneho vzťahu či násillia patria medzi charakteristické prvky, ktoré Dumontov filmársky rukopis odlišujú od iných tvorcov. Vo svojom zatiaľ poslednom filme *Hadewijch – medzi Kristom a Alahom* prepája na pozadí viacerých úrovní lásky svet viery a fanatizmu.

Céline je dcérou francúzskeho ministra vlády, v rehoľnom spoločenstve je však len „obyčajným“ dievčaťom, prezývaným Hadewijch. Zaslepenosť a oddanosť jej lásky k Ježišovi Kristovi je podľa matky predstavenej v rozpore s pravidlami kláštora, a tak Hadewijch poslala do normálneho sveta, aby sa zo svojej predimenzovanej asketickej až martýrskej viery „vrátila späť na Zem“. Mimo kláštora sa dievčina zoznámi s moslimom Yassinom a jeho bratom Násirom. V arabskej komunite nachádza porozumenie pre svoju zaslepenú lásku a spoznáva cestu jej pretavenia v rázny čin.

Rehoľné meno Hadewijch, ktoré Céline v kláštore prijme, ju so skutočnou nositeľkou tohto mena i napriek veľkému časovému odstupu prepája vo viacerých súvislostiach. Sám Du-

mont označil poetku a mystičku Hadewijch z trinásteho storočia za hlavnú inšpiráciu snímky. Obe dievčatá/ženy rovnako pochádzajú z majetnej rodiny a dobrovoľne sa v prospech svojej viery vzdávajú blahobytu domáceho prostredia. Ani jednu však nemožno zaškatuľkovať do presne vymedzenej normy mníšky, obe stoja na rúce medzi uzavretým svetom kláštora a voľným nespútaným pohybom po okolitom svete. Svoju oddanosť Bohu ale rovnako povyšujú na jedinú lásku svojho života.

Ako režisérovi prednosť treba oceniť i jeho dôslednú prácu s nehercami. Bruno Dumont si pre svoje filmy vyberá presné typy s nevybrúsenou, neopozorenou a surovou fyzionómiou. Tie na plátne stvárnajú prirodzených ľudí, ktorých životy sa môžu v príbehu spájať s akýmikoľvek absurditami či krutosťami bez prehnanej a nútenej štylizovanosti. Keď si mladučka Céline s tvárou a postavou dospievajúceho dievčaťa udržiava od svojho chlapca chladný, rázny odstup, cez ktorý neprejde ani len jeden bozk či nežný dotyk, pôsobí to absolútne prirodzene. Mimika a zvesené plecia, akými Célinina predstaviteľka Julie Sokolowski (*mimochodom ateistka – pozn. aut.*) pôsobí na diváka, odrážajú plachosť a prirodzenosť samotnej (ne)herečky. Zásahom do čierneho je i výber Davida Dewaela ako bývalého väzňa Davida. Jeho črty sú ako vystrihnuté z Lombrosovej príručky o deviantoch a kriminálnikoch. Každá postava (vedľajšia alebo

foto: ASFK

hlavná) je dokonale komunikatívna svojou tvárou a vzhľadom, podľa čoho ju možno jednoznačne spoločensky charakterovo zadefinovať. Kameraman Yves Cape postavy rámuje do polocelkov. Dlhšie zábery poskytujú divákovi dostatok priestoru na prepojenie, podrobné preskúmanie a porozumenie ich (ne)hereckého prejavu.

Vo filme *Hadewijch – medzi Kristom a Alahom* Dumont pracuje s láskou na oveľa jemnejšej a mládeži prístupnejšej úrovni, než na akú je u neho divák zvyknutý. Opäť však stavia na kontrasty. Tam, kde by mala byť láska prirodzenou súčasťou, ju nespomína či verbálne neguje, a tam, kde je náklonnosť akceptovateľná do určitej miery, ju vyzdvihuje na najvyššiu možnú hodnotu. Neúmerné prejavy potom nachádzajú svoju kompenzáciu v činoch a objatiach, ktoré narážajú na nepochopenie druhej strany. Osobitné postavenie má vo filme hudba. Prezentuje sa na živo v troch

žánrovo rozdielnych akustických záznamoch, ktoré sa kontrastným ladením prepájajú na samotnú hrdinku. Počas koncertu na brehu Temže sa miešajú zvuky tradičného folku s nespútaným punkom. V chráme znie dobovo renesančný spev mladého speváka na pozadí sláčikového kvarteta. A po tretí raz je to náboženský spev, ktorému Céline naslúcha za múrmi provizórnej mešity.

Režisér Bruno Dumont sa slovenskému divákovi predstavuje v kinodistribúcii po prvýkrát. Jeho na povrch prázdny a pomalý spôsob rozprávania môže laického diváka nudiť. Pre ostrieľaných cinefilov však Dumontovo prekračovanie spoločensky menej preferovaných tém ponúka priestor, v ktorom možno hľadať a rozpoznávať nové presahy a filmárske inovácie.

Zuzana Štefunková
(autorka je študentka filmovej vedy na FTF VŠMU)

Hadewijch – medzi Kristom a Alahom (Hadewijch, Francúzsko, 2009)

Réžia: Bruno Dumont. **Scenár:** Bruno Dumont. **Kamera:** Yves Cape. **Strih:** Guy Lecorne. **Hrajú:** Julie Sokolowski, Karl Sarafidis, Yassine Salime, David Dewaele, Brigitte Mayeux-Clerget, Michelle Ardenne, Sabrina Lechêne, Maria Castelain, Luc-François Bouyssonie a ďalší. **Minutáž:** 105 min.

Věra Chytilová, Tomáš Pilát:
Věra Chytilová zblízka

(Nakladatelství XYZ, Praha 2010, 598 strán + 8 strán farebnej obrazovej prílohy, 16,90 Eur)

Seba vedomá, provokatívna, ironická

a ľudsky presvedčivá filmárka s odvážnou nekompromisnosťou a uhrančivým patosom občianskej a tvorivej vyzývavosti a nepoddajnosti, sa ako jedna z najvýznamnejších osobností v dejinách českej kinematografie konečne dočkala monografie (predtým vznikla len pre festivalové Finále v Plzni útlá kniha *Vzdor i soucit* Věry Chytilové a Fryšov zborník textov *Věra Chytilová mezi námi* bol po samizdatovom a cyklostylovom vydaní z roku 1989 publikovaný v roku 2006 vo forme in-

ternetového reprintsu). V autorizovanej biografii, ilustrovanej množstvom portrétnych a pracovných čiernobielych fotografií, Pilát zaznamenal spomínanie 80-ročnej režisérky (a od roku 2005 vedúcej katedry réžie na FAMU) počas svojich návštev v jej dome v pražskej Tróji. Chytilová zoširoka a miestami aj prekvapujúco otvorene odvíja peripetie svojho života a tvorby. Samotné filmy by si však zaslúžili podrobnejšiu a pregnantnejšiu reflexiu, než akú umožňuje zvolená štruktúra knihy, s atraktívnymi príbehmi, historikami či realizačnými okolnosťami.

Zdeněk Hudec:
Sam Peckinpah a jeho filmy

(Casablanca, Praha 2010, 454 strán, 15,90 Eur)

Autor, ešte nie 40-ročný filmový teoretik a pedagóg, pôso-

biaci na Univerzite Palackého v Olomouci, predkladá ako piaty zväzok edície *Filmoví tvůrci* obsiahlu štúdiu o diele solitérneho amerického režiséra Sama Peckinpaha (1925 – 1984). Okrem 300-stranového hlavného textu s približne 400 fotoilustráciami zaradil autor do publikácie ešte 150 strán podrobných poznámok a takisto podrobne spracovanej bibliografie, filmografie a biografických údajov. V knihe s podtitulom *Biologický obraz světa* analyzuje hlavné režisérove témy, najmä konflikt morálky indivi-

dua so spoločenskými normami a civilizačnými silami. Skúma tiež biologický pohľad na surové násillie, agresivitu a deštruktivitu v jeho filmoch. V trinástich kapitolách zoradených do štyroch oddielov sa zaoberá tým, ako vplyvali na Peckinpahovu tvorbu teórie dvoch skeptických antropológov, popularizujúcich tézu o biologickom pôvode ľudskej agresivity, venuje sa tesnej blízkosti ľudí a zvierat v jeho filmoch, spôsobom zobrazovania mužov, žien a detí, odkazom na oficiálne proklamované americké idey, súmraku *Divokého západu* vo veku industrializmu, antiklerikálnemu postoju a analýze režiséroviho filmového štýlu, v ktorom popri estetike násillia dominuje vynikajúca montáž.

Alexander Ahndoril:
Režisér

(NLN, Praha 2010, 178 strán, 9,10 Eur)

Keď v roku 1961 nakrúcal švédsky režisér Ingmar Bergman film *Hosťia večere Pána*, mal jeho otec, vykonávajúci luteránsky kňazský úrad v zámockej farnosti, sedemdesiat päť rokov. Hlavnou postavou filmu bol muž, ktorý sa stal kňazom z vôle svojho otca a pri presnom plnení povinností trpel pochybnosťami o svojej viere a ich následkami. Provokatívna novela sleduje proces tvorby tohto filmu, pričom zapája do reálnych faktov fikciu. Štýl knihy je postavený na vizuálnych vnemoch a poetickéhľbke, pričom miestami je až zahltený metaforami, obrazmi tmy, svetla

a tieňov, pohľadmi cez zrkadlenie či lom skla, surrealisticky bizarnými výjavmi zvierat, vstupujúcimi do akejsi snovej reality, zo spomienok sa vynárajúci obrazmi a preludmi. Ústredným motívom sú napäté vzťahy režiséra s otcom, ktorého chce filmom osloviť, zatiaľ čo ten nejaví záujem, tiež s partnerkou, klaviristkou Kóbi Laretei, s ktorou by chcel mať dieťa, ale bojí sa, či je voči nemu čestná, i s hlavným predstaviteľom preňho osobne dôležitého filmu, ktorý jeho nabadanie k adekvátnejmu prejavu vníma ako ponížujúcu drezúru. Napätie ústi do zmierenia. Kniha mala vo Švédsku fenomenálny ohlas. Bergman čítal jej rukopis a dištancoval sa od nej.

Jan Fleischer:
To by mohli byť film

(AMU, Praha 2009, 216 strán, 15 Eur)

Nápadito skonštruovaná reflexívna kniha, výnimočne nadaného a citom obdarovaného rozprávača, je venovaná filmovému scenáru, no zároveň je aj osobnou výpoveďou autora. Je to vlastne kniha o písaní scenára svojho prežitého života, a tiež o dobovej kultúrnej a politickej klíme. Vysvetľuje fázy procesu scenáristickej prípravy a následného budovania scenára, namiesto metodické príručky však autor predkladá poučnú sebareflexiu. Zameriava sa v nej na skladanie troch príbehov z troch rôznych svetov svojho života – o osemročnom chlapcovi, ktorý je v povojno-

vom socialistickom Československu označený ako Žid, o tínedžerovi, vstupujúcom do sveta filmu (s príspevím priateľstva s režisérom Ivanom Passerom) a o pookupačnom exode roku 1968. Vývoj scenáristickej podoby svojich spomienok približuje autor v desiatich oddieloch, do ktorých je kniha rozčlenená. Fleischer vyučuje scenáristiku v Anglicku a na workshopoch je konzultantom renomovaných filmárov. Relativizuje klíšé, že dobrý film stojí na dobrom príbehu, ktorý je dobre podaný. Prízvukuje význam oslovujúcej ľudskosti a možnosť ponúknuť seba samého, svoju dušu a vášň, aj za cenu vystavenia sa väčšej zraniteľnosti.

Peter Ulman

(autor je knihkupec – Artforum)

Balada o Narajame

(Ritka video)

Film *Balada o Narajame* mal v našich kinách premiéru v roku 1986 a je chvályhodné, že prešiel síťom vtedajšej distribučnej selekcie. Neuveriteľnejšie ale je, že na DVD doputoval až po 27-ich rokoch od svojej premiéry v Cannes, kde získal Zlatú palmu za rok 1983, pričom jeho premiéra na VHS sa nikdy neuskutočnila. Film je novším spracovaním románu Šičira Fukazawu, ktorý už v roku 1958 sfilmoval Kon Ičikawa. Dej je situovaný do bližšie neurčenej historickej etapy Japonska, kedy boj o prežitie „regulovali“ najmä

rôznorodé iracionálne povera a tradície. Ústrednou hrdinkou príbehu je starinka Orin, pripravujúca sa na poslednú etapu svojho života. Tá vrcholí akýmisi tradičným rituálom odobratia sa na večnosť, kedy syn odnesie svojich starnúcich rodičov na horu Narajama, kde sa „stretnú s Bohmi.“ Režisér novej verzie Šohei Imamura počas jedného roka nakrúcal v odľahlých exteriéroch japonského videka, čím vo výsledku dosiahol značný stupeň autenticity, pričom k naturalizmu siahal skôr výnimočne. Na DVD sa remake dostáva v necenzurovanej verzii, v anamorfnom formáte 1,85:1 v originálnom znení s českými titulkami, pričom záležaf si tentokrát dali aj tvorcovia českého dabingu.

Divoká planéta

(Levné knihy)

Koprodukčný československo-francúzsky animovaný film vznikol v období tuhej normalizácie. Napriek tomu, že aj keď klame telom, nie je poplatný režimu a už vôbec nespadá do škatuľky politicky angažovaných snímok. Futuristický námiet rozprávka o planéte Ygam, obývanej Drágmi, ktorí sa považujú za vrchol doterajšej civilizácie. Ohrozujú ich však drobní ľudia, ktorí s obrovskou vôľou odolávajú neustálemu likvidovaniu zo strany Drágov. Jeden z nich Drágom ukradne prístroj, obsahujúci všetko doterajšie poznanie, a pomocou nadobud-

nutých vedomostí začne účinný odpor proti vyhladzovaciým praktikám nadradenej rasy... Režisér René Laloux a výtvarník Roland Topor sa podľa vlastných vyjadrení pre dobovú tlač rozhodli radikálnym spôsobom negovať naivistické príbehy a idylickú Disneyho animáciu. Z dnešného, viac ako 35-ročného odstupu, možno povedať, že sa im podarilo nielen to, ale z hľadiska príbehového kontextu vytvorili nadčasové dielo plné fantastických a znepokojivých vizií, prapodivných postáv a psychedelických výjavov. Na DVD sa film dostal v podobe, v akej sa hral v našich kinách, jeho dĺžka je však iba 72 minút a namiesto francúzskej stopy a českých titulkov je film na disku iba v dobovom českom dabingu.

Vicky Cristina Barcelona

(Blesk / H.C.E.)

Približne pred šiestimi rokmi „opustil“ Woody Allen svoj milovaný New York

a namiesto ďalších variácií tragikomických príhod depresiami sužovaného neurotika vkázol do vôd žánrovo pestrejších príbehov. Ústrednou témou akejsi novej etapy jeho tvorby aj naďalej zostali vzťahy. Po Londýne sa jeho ďalšou európskou destináciou stalo Španielsko, konkrétne katalánska metropola Barcelona. Príbeh dvoch mladých amerických turistiek, ktoré nachádzajú v rozpalenej metropole lásku, vzrušenie či ďalší impulz pre definovanie zmyslu

svojho života, slúži Allenovi na sprostredkovanie špecifickej južanskej atmosféry, prekladanej zábermi na tvár mesta s Gaudiho rukopisom. Dramatický náboj obstaráva prvotriedne herecké obsadenie (Scarlett Johansson, Javier Bardem, Penélope Cruz), samotný film ale vyznieva ako kultivovaná turistická pohľadnica, ktorú si pre jej exotickú príťažlivosť radi pripomenú napríklad na chladničku. DVD *Vicky Cristina Barcelona* otvára premiérovú edíciu spoločnosti H.C.E. a bulvárneho českého denníka Blesk, pričom garantuje (v tomto prípade) originálny obrazový formát 1,85:1, anglický zvuk, český dabing a titulky. Niektoré filmy budú doplnené aj bonusmi, žiaľ Allenov film toto šťastie nemal.

Zastav a neprežiješ 2: Vysoké napätie

(Blesk / SPI)

Dvojica režisérův Mark Neveldine a Brian Taylor

v roku 2006 vo svojom debutu *Zastav a neprežiješ* (*Crank*) vyrozprávala neoriginálny príbeh pomsty v rytme počítačovej hry, v ktorej hrdina neustále šprintuje, likviduje nepriateľov a je v podstate nesmrteľný. Pre mnohé zábery použili ručnú kameru a dynamiku obrazu zdôraznili snímaním z neobvyklých uhlov pohľadu. Príbeh okorenili až grotesknými gagmi, ktoré mali zdôrazniť vykonštruovanosť univerza, v ktorom sa príbeh odohráva. Vlani tvorcovia vypustili na svetlo sveta pokračovanie,

ktoré prekročilo všetky hranice žánru i pôvodného filmu. Je možné ho vnímať ako nesúrodý a nevďajúci zlepenec na seba naväzujúcich absurdných gagov, alebo ako premyslenú sebareflexiu súčasnej konzumnej pseudozábavy, ktorá stratila akékoľvek mantinely vkusu. Na rozdiel od zahraničných edícií, obsahujúcich podnetné a zábavné bonusy, prichádza *Zastav a neprežiješ 2* u nás ako DVD premiéra v lacnej štánkovej edícii, ktorá okrem štandardnej technickej úrovne prepisu (anamorfný obraz 1,85:1) a jazykovej podpory (okrem angličtiny aj český dabing a titulky) ponúka navyše len filmovú upútavku.

Jaroslav Procházka

(autor pôsobí ako vedúci Mediatéky SFÚ)

ŠTEFAN UHER

Iba málo osobností zasiahlo do vývoja slovenskej kinematografie tak výrazne, ako režisér Štefan Uher. Jeho filmy vždy nastoľovali etické otázky a hľadali nové spôsoby filmovej reči, a to najskôr v dokumente, neskôr v hranej tvorbe. So svojimi spolupracovníkmi vytvoril viacero prelomových filmových diel, ktoré utvárali charakter modernej slovenskej kinematografie. V júli si pripomínáme osemdesiate výročie jeho narodenia.

Štefan Uher sa narodil 4. júla 1930 v Prievidzi. Vyštudoval filmovú réžiu na pražskej FAMU, od polovice 50. rokov pracoval ako režisér v Štúdiu dokumentárnych filmov. Medzi dokumentaristami sa stal výraznou osobnosťou, vo svojich filmoch *Učiteľka* (1955), *Tu kráčajú tragédie* (1957), *Očami kamery* (1959) a v ďalších presadzoval túžbu po pravdivej výpovedi a spoločenskej kritike aktuálnych problémov. V roku 1960 ho podobne ako Jána Lacka a Martina Hollého preradili do Štúdia hraných filmov. Tu debutoval dlhometrážnym titulom *Myz z deviatej A* (1961).

Prelomovým filmom Štefana Uhra sa stala jeho ďalšia snímka *Slnko v sieťi* (1962), ktorá sa považuje za začiatok československej novej vlny. Uher ju vytvoril spolu s kameramanom Stanislavom Szomolányim, scenáristom Alfonzom Bednárom a skladateľom Iljom Zeljenkom, ktorí sa stali jeho spolupracovníkmi aj na ďalších filmoch. Snímka *Slnko v sieťi* znamenala zásadný prechod od tradičnej naraťívnej výstavby deja k rozprávaniu prostredníctvom obrazov a pocitov. V ďalších filmoch sa Uher presunul do súčasnosti do traumatizujúcich a tabuizovaných období slovenskej histórie – najprv do obdobia 2. svetovej vojny a Slovenského štátu vo filme *Organ* (1964) a Tatarskovej adaptácii *Panna zázračni-*

ca (1966), v baladickéj snímke *Tri dcéry* (1967) sa zamerl na Československo začiatku 50. rokov, na dobu nástupu ďalšej totalitnej moci. V závere 60. rokov nakrútil metaforický príbeh *Génius* (1969). Normalizácia oklieštila Uhrove ambície, sústredil sa na politicky korektné obdobie SNP vo filmoch *Keby som mal pušku* (1971), *Dolina* (1973) a *Zlaté časy* (1978), neskôr sa vrátil k svojej poetike zo 60. rokov a vytvoril výnimočné diela *Kosenie jastrabej lúky* (1981), *Pásla kone na betóne* (1982) a *Šiesta veľa* (1986). Posledným režisérovým filmom bol *Správca skanzenu* (1988).

Uhrovu filmografiu spolu tvorí 18 hraných celovečerných filmov. Popri tvorbe sa venoval aj pedagogickej činnosti, od roku 1983 bol pedagógom na VŠMU, po vzniku Filmovej a televíznej fakulty v roku 1990 sa stal vedúcim katedry réžie a bol študentmi zvolený za prvého predsedu Akademického senátu. Zomrel 29. marca 1993. Václav Macek vo svojej monografii o ňom píše: „Štefan Uher premenil filmárske remeslo na autorskú tvorbu, na hlboko osobné angažovanie sa v diele, ktoré je zrovnateľné so subjektívnou odovzdanosťou maliara či hudobníka. V každom filme je prítomný jeho vnútorný svet, bez ohľadu na to, akú látku spracúval.“

Eva Michalková

MILOSLAV LUTHER

Slovenský režisér Miloslav Luther oslávi v auguste svoje šesťdesiate piate narodeniny. Podľa vlastných slov: „*Namiesto oslavovania premýšľam, aký kus cesty som prešiel a čo ešte by som chcel zvládnuť. Už dlhšie nosím v hlave niekoľko projektov. Najrozpracovanejším z nich je sugestívny príbeh mladých ľudí z 50. rokov. Poznačení tragikom povstania hľadajú sami seba v marazme stalinskej éry. Ak všetko pôjde podľa mojich predstáv, Krok do tmy by sa mohol dostať do kín o dva roky.*“

Miloslav Luther sa narodil 14. augusta 1945 v Svätom Jakube. Jeho filmárska kariéra sa začala niekedy v období jeho nepríjatia na štúdium maľby. Vtedy bol nútený okrem výtvarného čítania rozvíjať aj ostatné zložky svojho všestranného nadania. Okrem písania sa venoval napríklad grafike Dia-polyekranu pre Expo Montreal a asistoval pri výrobe televíznych filmov *Kroťák* (1967) Stanislava Barabáša a *Dáma* (1967) Ivana Baladu. Počas spolupráce na filme *Ela Havetta Slávnosť v botanickej záhrade* v roku 1968 bol prijatý na štúdium réžie na pražskej FAMU.

Do praxe Luther vstúpil v normalizačnom období (1975), ktoré pre tvorivé zámyery nebolo veľmi priaznivé. Profesionálne zázemie mu v začiatkoch poskytol Spravodajský film Bratislava a v zápatí aj Československá televízia. Pracoval pre Redakciu literárno-dramatických programov a venoval sa tvorbe knižných magazínov, prenosov folklórnych slávností, záznamom besied, dokumentom o slovenských umelcoch. Vrcholom jeho televíznej tvorby je adaptácia novely Thomasa Manna *Máριο a kúželník* (1976), za ktorú bol odmenený hlavnou cenou na festivale v Monte Carle. Adaptáciami literárnych diel sa naďalej venoval systematicky, tak vznikol napríklad *Starý*

včelár (1981) podľa Tajovského, *Nebezpečné známosti* (1980) podľa Laclosa, *Spoveď 1 – 2* (1995) podľa Musseta, nakrúcal aj seriály *Život bez konca* (1982), *Lekár umierajúceho času* (1983), *Koniec veľkých prázdnin* (1996) a ďalšie.

V hranom filme Luther debutoval snímkou *Ráno pod mesiacom* (1979) podľa Alfonza Bednára. Postupne si našiel svoje témy a formu pre ich stvárnenie. Zobrazoval predovšetkým intenzívne medzilidské vzťahy na pozadí dejinných udalostí, ktoré potláčajú možnosti ľudskej individuality: *Zabudnite na Mozarta* (1985), jeden z najlepších filmov svojho obdobia *Chodník cez Dunaj* (1989), *Anjel milosrdenstva* (1993), *Útek do Budína* (2002). Za svoju tvorbu získal množstvo domácich i medzinárodných ocenení. Zatiaľ jeho posledným dokončeným filmom je *Tango s komármi* (2009) s príbehom zo súčasnosti.

Okrem tvorivej činnosti Luther pôsobil aj vo viacerých filmových inštitúciách. Bol predsedom Filmovej komisie ZSDU, členom Rady STV, členom Rady vlády SR pre masmédiá, viceprezidentom SFTA, rovnako aj pedagógom katedry réžie na FTF VŠMU. V súčasnosti je členom Rady Audiovizuálneho fondu a Rady SFÚ.

Eva Krížková
(autorka je filmová publicistka)

MILAN KŇAŽKO

Koncom augusta si okrúhle, šesťdesiate piate výročie narodenia pripomína aj významný slovenský filmový a divadelný herec Milan Kňažko. Počas svojej hereckej kariéry stvárnil viacero charakterových úloh, za ktoré získal niekoľko ocenení. Bývalý minister kultúry a riaditeľ TV JOJ pôsobí v súčasnosti v divadlách v Bratislave a v Prahe a venuje sa aj nakrúcaniu televíznych filmov.

Milan Kňažko sa narodil 28. augusta 1945 v Horných Plachtiniciach. Po skončení štúdia priemyselnej školy stavebnej absolvoval herectvo na VŠMU v Bratislave. Po štyroch rokoch štúdia získal štipendium na Medzinárodnej divadelnej akadémii vo francúzskom meste Nancy. Po návrate na Slovensko pôsobil v bratislavskom Divadle na Korze, od roku 1971 bol členom Novej scény a v rokoch 1985 – 1989 pôsobil v činohernom súbore Slovenského národného divadla. Za svoju činnosť obdržal titul zaslúžilý umelec, ktorý v roku 1989 vrátil pre nesúhlas s politikou režimu. Popri divadle sa Kňažko často objavoval aj na filmovom plátnu. Herecký debutoval v dramatickom príbehu z nápravného zariadenia pre mladistvých *Šerif za mrežami* Dimitrija Plichu v roku 1965. Výrazné úlohy vytvoril vo filmoch *Nevesta hól a Deň, ktorý neumrie* Martina Ťapáka, *Zánik samoty Berhof* a *Papilio* Jiřího Svobodu alebo *Dobří holubi se vracejí* Dušana Kleina. Od januára do júna 1990 bol dekanom Divadelnej fakulty VŠMU.

Kňažko sa okrem hrania po roku 1989 venoval aj politike. Patrí k spoluzakladateľom Verejnosti proti násilliu, bol poslancom, prezident ČSFR Václav Havel si ho vybral za svojho poradcu. Neskôr sa stal ministrom zahraničných vecí SR a ministrom kultúry. Na konci 90. rokov

sa vrátil k herectvu, v divadelnej inscenácii *Kumšt* si zahrál s Milanom Lasicom a Mariánom Labudom a v pražskom divadle Ungelt stvárnil postava španielskeho maliara Pabla Picassa v rovnomennej hre pod režijným vedením Jiřího Svobodu, s ktorým nakrútil svoje najlepšie filmy. Pôsobil tiež ako generálny riaditeľ televízie JOJ a v novembri 2002 sa stal prezidentom Medzinárodného filmového festivalu Bratislava, kde pôsobil do roku 2006. Kňažko si zahrál v druhom pokračovaní filmu *Hostel*, zatiaľ posledný celovečerný film, v ktorom ho diváci mohli vidieť, bol koprodukčný český triler *Normal* režiséra Júliusa Ševčíka s copy-rightom roku 2009.

Čomu sa Milan Kňažko venuje v súčasnosti? „*Momentálne hrám v Štúdiu L+S v štyroch inscenáciách: Kumšt, Život na trikrát, Rybárik kráľovský a Na fašírky mi nesiahaj, v pražskom divadle Ungelt stále hrám spolu s Vilmou Cibulkovou v hre Picasso. So Stanislavom Párnickým nakrúcame film Čerešňový chlapec sa vracia a s Jirkom Svobodom pripravujeme pre Českú televíziu detektívku Domina,*“ hovorí jubilujúci herec. Na 18. MFF Art Fil Fest 2010 si Milan Kňažko prevzal prestížne ocenenie Hercova misia, ktoré doteraz získali mnohé slovenské aj svetové herecké osobnosti.

spracovala (uwe)

MEDIA Desk Slovensko informuje...

Dňa 10. septembra 2010 sa v Piešťanoch uskutočnil medzinárodný seminár Koprodukovanie dokumentárnych filmov v Európe, ktorého organizátormi sú MEDIA Desk Slovensko a European Documentary Network (EDN). Cieľom seminára je podrobne predstaviť európske možnosti koprodukovania dokumentárnych filmov, európsky trh s dokumentárnymi filmami a prístup renomovaných TV spoločností (ARTE, ZDF) ku koprodukciam. Seminár je určený producentom a tvorcom dokumentárnych filmov zo Slovenska a susediacich štátov (Česká republika, Maďarsko) a 5 až 6 vybraným projektom poskytne možnosť osobnej konzultácie s lektormi, ktorými budú zástupcovia EDN a zodpovední dramaturgovia TV vysielateľov. Uzávierka na prihlasovanie je **20. júla 2010**, uzávierka pre účasť na seminári je **20. augusta 2010**, pričom účastníci s projektom hradia poplatok 100 Eur a účastníci bez projektu sú od poplatkov oslobodení. Projekty je potrebné zaslať na adresu info@mediadesk.sk, viac informácií nájdete na www.mediadeskslovakia.eu. (vs)

East Silver a Slovenský deň v Jihlave

Dokumentárny trh East Silver je zameraný výhradne na strednú a východnú Európu. Jeho hlavným cieľom je každoročné zmapovanie novej dokumentárnej tvorby a vytvorenie katalógu a videotéky, prístupnej filmovým profesionálom. Záujemcovia môžu prihlasovať dokončené dokumentárne filmy s rokom výroby 2009 a 2010 s anglickými titulkami spolu s trailerom, a dokumentárne projekty vo vývoji do **31. júla 2010**. East Silver je projektom Inštitútu dokumentárneho filmu, jeho hlavným partnerom je MFDF Jihlava. Novinkou tohto ročníka festivalu bude Slovenský deň, ktorého súčasťou bude East Silver koprodukčný panel s účasťou zo Slovenska. Panel bude unikátnou príležitosťou pre producentov získať koprodukčných partnerov a financovanie z Európy. Záujemcovia o účasť sa môžu zaregistrovať do **31. augusta 2010** na adrese guest@dokweb.net, viac informácií nájdete na www.DOKweb.net. (uwe)

Medzinárodná súťaž scenárov

Nezisková organizácia Early Melons je slovenským zástupcom v medzinárodnej sieti NISI MASA, zameranej na krátky film a tvorbu mladých filmárov. Na základe tohto členstva sa záujemcovia zo Slovenska môžu zúčastniť súťaže o najlepší európsky scenár krátkoformátového filmu. Do súťaže sa môžu prihlásiť autori zo Slovenska vo veku od 18 do 28 rokov so scenárom, ktorý musí byť originálnym dielom autora a nesmie presiahnuť rozsah 20 000 znakov. Deadline pre zasielanie scenárov je **31. júla 2010**. Porota v náhodnom kole vyberie maximálne tri scenáre, ktoré postúpia do medzinárodného kola, v ňom medzinárodná porota vyberie 25 scenárov, ktorých autori sa zúčastnia intenzívneho scenáristického workshopu European Short Pitch v januári 2011 v Moulin d'Ande-Céci vo Francúzsku. Viac na www.earlymelons.com. (uwe)

kameraman Dodo Šimončič

V televízii JOJ spolupracujem na reláciách *Sedem s.r.o.* a *Exclusiv*. V auguste začínam s režisérkou Martou Ferencovou ďalšiu časť seriálu o policajtoch *Profesionáli*. S režisérom Petrom Dimitrovom nám ostáva nakrútiť šesť filmovacích dní celovečerného hraného dokumentárneho filmu o sochárovi Messerschmidtovi. Pre Českú televíziu pripravujeme s režisérom Matejom Mináčom a architektom Martinom Kurelom náročnú trikovú rozprávku. Nakrúcať

foto: Peter Procházka

budeme na video v najvyššom rozlíšení pre skenovanie na film.

animátor Andrej Kolenčík

foto: archív A. K.

Momentálne sa autorsky podieľam na výrobe pilotného dielu animovaného seriálu pre

dospelých *Luniček & Perešniček*, ďalší pilot plánovaného animovaného seriálu *Spoza volantu* o osude kamionistov je v postprodukcii a, samozrejme, dokončujeme prípravu festivalu Fest Anča, kde pracujem ako programový dramaturg. Popri tom spolu so scenáristom Lukášom Sigmundom píšeme scenár k celovečernému hranému filmu *Smrtonosná kabína*. V divadlách možno ešte diváci chytia našu predchádzajúcu produkciu *Plán B z vesmíru*.

dokumentarista Miro Remo

Momentálne mám tú časť pracovať s veľmi talentovanými ľuďmi – scenáristom Jurom Šlaukom, kameramanmi Ivo Mikom, Jarom Vaľkom a Märiom Ondrišom, zvukárom Lukášom Kasprzykom, Borisom Vargom a produkčnou Barbarou Hessovou. Spolu nakrúcame v ilavskej väznici nový film *Comeback*. S otcom Mirom Remom st. pracujeme na scenári k filmu *Báječní muži v ulетенých snoch* o autorsky a ľudsky vyhranených slovenských filmových amatéroch, ľudoch skutočne milujúcich film. Celovečerný dokument voľne nad-

foto: archív M. R.

viazie na *Arsy-Versy*. S Jurom Šlaukom ďalej pozvoľna pripravujem scenár k ďalšiemu celovečernému filmu, ale to je ešte predčasné spomínať.

Filmy na You Tube

Dr. Divnoláska odpovedá na najrôznejšie otázky čitateľov, ktoré sa týkajú filmu, videa alebo televízie v súvislosti so Slovenskom. Vaše otázky posielajte elektronicky na adresu: miroslav.ulman@sfu.sk alebo poštou na adresu: redakcia Film.sk, Dr. Divnoláska, Grösslingová 32, 811 09 Bratislava. Neváhajte a pýtajte sa. Každý mesiac vám Dr. Divnoláska na tomto mieste odpíše zaručene kompetentnú odpoveď.

Zdravím, Miro! Svojho času som začal zo svojich DVD vystríhavať a veľať tzv. titulkové témy z československých filmov, najmä s hudbou Zdeňka Lišku. Dnes mi You Tube oznámil, že som porušil pravidlá a zverejnil zakázaný obsah. Konkrétne mi na žiadosť Slovenského filmového ústavu (SFÚ) zmazal asi 4-minútový úvod *Medenej veže*. Ja to v pohode prežijem, ale z čistej zvedavosti: Je to z pohľadu SFÚ naozaj viac porušenie pravidiel, ktoré slovenskému filmu (resp. SFÚ) škodí, než milé fanúšikovstvo, resp. potenciálna reklama? Alebo pripustíme, že „vycapiť“ niekam úvodnú hudobnú tému z nejakého filmu je naozaj porušením, než už čokoľvek. Prečo si ale ku každému oficiálnemu vydaniu DVD nespriavim SFÚ vlastný trailer? A otázka do treťice: Neuvažuje SFÚ o vydávaní soundtrackov alebo aspoň časovo vymedzených výberov z nich (napr. „slovenská filmová hudba 60. rokov“ a pod.)? Daniel Baláz

– Daniel, úplne chápeš tvoje naďnenie a motiváciu. Žiaľ, potom, ako sa v slovenských televíziách začali objavovať ukážky zo slovenských filmov, ku ktorým máme práva, s odkazom, že zdrojom je You Tube, SFÚ musel podniknúť určité kroky. Aké a na základe čoho mi odpovedala právna zástupkyňa SFÚ, JUDr. Adriana Tomanová. „Vykonalí sme výmaz 141 videí (celé filmy, úryvky, upútavky) z filmov *Perinbaba*, *Medená veža*, *Noční jazdci*, *Vtáčkovia*, *síroty a blázni*, *Tisícročná včela*, *Sedím na konári a je mi dobre*, *Orlie pierko*, *Kristove roky*, *Panna zázračnica*, *Slnko v sieti*, *Soľ nad zlato*, *Jánošík*, *Od Tatier po Azovské more*, ku ktorým práva v zmysle Audiovizuálneho zákona vykonáva SFÚ. Prioritným dôvodom bolo zabrániť neoprávnenému šíreniu týchto filmových diel alebo ich častí prostredníctvom You Tube, ako aj ich následného používania niektorými televíziami a podobne. Sme si vedomí toho, že sa nám nepodarilo vymazať celý obsah, ale našou snahou bolo na začiatok dať zmazať tie súbory, ktoré sme zatiaľ vyhládali a v tomto úsilí budeme ďalej pokračovať. Takto postupujú voči You Tube aj hudobné diela iné sprístupnené verejnosti prostredníctvom internetu, na čo je potrebný podľa Autorského zákona súhlas.“ S výrobou trailerov počítame do budúcnosti a čo sa týka vydávania soundtrackov s filmovou hudbou zo slovenských filmov, SFÚ sa prioritne zameriava na vydávanie audiovizuálnych diel, ale napríklad v roku 2009 sme zmluvne poskytli spoločnosti OPUS, a. s. vydanie zvukovej stopy k filmu *Pacho*, hybridný zberník na CD.

Miro Ulman

(Mimobratislavské kiná a filmové kluby sú vyznačené trojuholníkom!) ▽
(Vo Film.sk uvádzame program len tých kín, ktoré ho dodali do uzávierky Film.sk)

FILMOVÉ KLUBY

Filmový klub Charlie centrum

Špitálska 4, Bratislava, tel.: 02/5296 8994, 0902/929 391, www.ic.sk

nepremieta sa

Filmový klub Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkdubravka.sk

nepremieta sa

Filmový klub Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk

nepremieta sa

Filmový klub Nostalgia

Budova SvF, Starohorská 2, Bratislava, tel. 02/5296 1713, www.nostalgia.sk

nepremieta sa

Lesné kino Nostalgia

Horárené, Horský park, Bratislava, www.nostalgia.sk/lesnekinokino
predstavenia o 20.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.7. – **V kocke**, r. M. Struss, SR, 1999, 6 min., **Pôvod sveta**, r. K. Kerekesová, SR, 2002, 22 min., **Nazdravíčko!**, r. I. Zajacová a J. Mitaľ, SR, 2005, 20 min., **Pik a Nik**, r. M. Snopek, SR, 2006, 5 min., **Štyri**, r. I. Sebestová, SR, 2007, 16 min., **Izidor**, r. A. Kolenčík, SR, 2007, 6 min., **About Socks and Love**, r. M. Čopíková, SR, 2008, 7 min., **Chyťte ho!**, r. B. Šíma, SR, 2008, 18 min.
- 9.7. – **Cesta fotografa**, r. M. Kuboš, SR, 1995, 15 min., **Žel. st. 2. tr. Kralovany**, r. M. Kuboš, SR, 1998, 18 min., **Hlas 98**, r. M. Kuboš, SR, 1999, 15 min., **Taká malá propaganda**, r. M. Kuboš, SR, 2001, 27 min.
- 16.7. – **Mesiac v nás**, r. D. Fabiánová, Špan./SR/Franc., 2009, 75 min.
- 23.7. – **Momentky**, r. P. Kríšťúfek, SR, 2008, 90 min.
- 30.7. – **Malý zúrivý Robinson**, r. T. Diosi, SR, 2009, 72 min.
- 6.8. – **Koliba**, r. Z. Piussi, SR, 2009, 45 min., **Hrdina našich čias**, r. Z. Piussi, SR, 2009, 55 min.
- 13.8. – **Šesť**, r. V. Csudai, SR, 2004, 15 min., **Veľký rešpekt**, r. V. Csudai, SR, 2009, 77 min.
- 20.8. – **Ilja**, r. I. Ostrochovský, SR, 2010, 30 min., **Muzikológ a tvorca**, r. A. Kojnok, SR, 2008, 45 min.

Filmový klub Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniankova 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk

nepremieta sa

Filmový klub Alternatíva

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.kinostrojar.mojmartin.sk

nepremieta sa

Filmový klub Fontána

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/772 5375
predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 6.7. – **Duša Paula Giamattiho**, r. S. Barthes, USA, 2009, 101 min.
- 12.7. – **Nech vojde ten pravý**, r. T. Alfredson, Švéd., 2008, 106 min.
- 19.7. – **Na chvíľu slobodní**, r. A. T. Riahi, Rak./Franc./Tur., 2008, 110 min.

26.7. – **Adamove jablká**, r. A. T. Jensen, Dán./SRN, 2005, 94 min.

2.8. – **Panika v mestečku**, r. S. Aubier, V. Patar, Belg./Franc./Lux., 2009, 75 min.

Filmový klub Naoko

Kino Hviezda, Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/551 1042, www.naoko.sk

nepremieta sa

Filmový klub Nitra

Pri Ústave literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre, Tr. A. Hlinku 1, tel.: 0905/580 297

nepremieta sa

Filmový klub Otáznik

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalv@mail.t-com.sk

nepremieta sa

ARTKINÁ

Artkino Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniankova 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk

nepremieta sa

A4 – nultý priestor

Nám. SNP 12, Bratislava, www.a4.sk

nepremieta sa

KINÁ

Kino Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkdubravka.sk

nepremieta sa

Kino Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk

nepremieta sa

Kino Mladost

Hviezdoslavovo nám. 17, Bratislava, tel.: 02/5443 5049

- 1.-5.7. – **Robin Hood**, r. R. Scott, USA/VB, 2010, 148 min. (20.00 h., 1.7. aj o 18.00 h.)
- 2.-7.7. – **Muzi, čo čumia na kozy**, r. G. Heslov, USA/VB, 2009, 94 min. (18.00 h., 6.-7.7. aj o 20.00 h.)
- 8.-9.7. – **3 sezóny v pekle**, r. T. Mašin, ČR/SR/Nem., 2009, 105 min. (20.00 h.)
- 8.-21.7. – **Panika v mestečku**, r. S. Aubier, V. Patar, Belg./Franc./Lux., 2009, 75 min. (8.-11.7. o 18.30 h., 12.-15.7. o 20.00 h., 16.-18.7. o 16.00 h., 19.-21.7. o 18.30 h.)
- 10.-11.7. – **New York, milujem ťa**, r. F. Akin, Y. Attal, A. Hughes, S. Iwai, W. Jiang, J. Marston, M. Nair, S. Kapur, N. Portman, Franc./USA, 2009, 103 min. (20.00 h.)
- 12.-13.7. – **Miloš Forman: Co tě nezabije...**, r. M. Šmídmajer, ČR, 2009, 110 min. (18.00 h.)
- 14.-15.7. – **Nezabudni na mňa**, r. A. Coulter, USA, 2010, 128 min. (17.45 h.)
- 16.-18.7. – **Sex v meste 2**, r. M. P. King, USA, 2010, 146 min. (17.30 h. a 20.00 h.)
- 19.-20.7. – **Zelená zóna**, r. P. Greengrass, Franc./USA/Špan./VB, 2010, 115 min. (20.00 h.)

- 21.-22.7. – **Bratia**, r. J. Sheridan, USA, 2009, 105 min. (20.00 h.)
 22.7. – **O kapitalizme s láskou**, r. M. Moore, USA, 2009, 127 min. (17.45 h.)
 23.-31.7. – **Ženy v pokušení**, r. J. Vejdělek, ČR, 2009, 118 min. (17.45 h. a 20.00 h.)

Kino Fontána Piešťany

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7729 971
 predstavenia o 17.30 a 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-4.7. – **Robin Hood**, r. R. Scott, USA/VB, 2010, 148 min.
 8.7. – **O kapitalizme s láskou**, r. M. Moore, USA, 2009, 127 min.
 9.-11.7. – **Ženy v pokušení**, r. J. Vejdělek, ČR, 2009, 118 min.
 10.-11.7. – **Muži, čo čumia na kozy**, r. G. Heslov, USA/VB, 2009, 94 min. (19.00 h. na Malej scéne)
 15.-18.7. – **Twilight sága: Zatmenie**, r. D. Slade, USA, 2010, 130 min.
 22.-25.7. – **Sex v meste 2**, r. M. P. King, USA, 2010, 146 min.
 29.7.-1.8. – **Nočná mora z Elm Street**, r. S. Bayer, USA, 2010, 102 min.
 4.-9.8. – **Shrek: Zvonec a koniec**, r. M. Mitchell, USA, 2010, 92 min. (9.8. len o 17.30 h.)

Kino Hviezda Trnava

Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/5511 042, www.naoko.sk
 predstavenia o 17.30 a 19.30 hod. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-5.7. – **Princ z Perzie: Piesky času**, r. M. Newell, USA, 2010, 117 min.
 6.-8.7. – **Priestupný rok**, r. A. Tucker, USA, 2010, 99 min.
 9.-12.7. – **Nezabudni na mňa**, r. A. Coulter, USA, 2010, 128 min. (17.30 h. a 19.45 h.)
 13.-15.7. – **Sex v meste 2**, r. M. P. King, USA, 2010, 146 min.
 16.-19.7. – **Muži, čo čumia na kozy**, r. G. Heslov, USA/VB, 2009, 94 min.
 20.-22.7. – **Svitanie**, r. M. a P. Spierig, USA, 2009, 98 min.
 23.-27.7. – **Ženy v pokušení**, r. J. Vejdělek, ČR, 2009, 118 min.
 28.-29.7. – **Na hrane temnoty**, r. M. Campbell, USA/VB, 2010, 117 min.
 30.-31.7. – **Záložný plán**, r. A. Poul, USA, 2010, 106 min.

Detské predstavenia

- 2.-5.7. – **Pestúnka v akcii**, r. B. Levant, USA, 2010, 92 min. (15.30 h.)
 10.-11.7. – **Alvin a Chipmunkovia 2**, r. B. Thomas, USA, 2009, 88 min. (15.30 h.)
 17.-18.7. – **Arthur a Maltazardova pomsta**, r. L. Besson, Franc., 2009, 93 min. (15.30 h.)
 24.-25.7. – **Kúzelná opatrovatelka a Veľký tresk**, r. S. White, VB, 2010, 109 min. (15.30 h.)
 31.7. – **Ako si vycvičíš draka**, r. D. DeBlois, Ch. Sanders, USA, 2010, 97 min. (15.30 h.)

Prirodné kino

predstavenia o 21.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.7. – **Doktor od Jezera hrochů**, r. Z. Troška, ČR, 2009, 102 min.
 2.-4.7. – **Princ z Perzie: Piesky času**, r. M. Newell, USA, 2010, 117 min.
 5.7. – **Priestupný rok**, r. A. Tucker, USA, 2010, 99 min.
 7.-8.7. – **Iron Man 2**, r. J. Favreau, USA, 2010, 124 min.
 9.-11.7. – **Nezabudni na mňa**, r. A. Coulter, USA, 2010, 128 min.
 12.7. – **Antikrist**, r. L. von Trier, Dán./Franc./SRN./Švéd./Tal., 2009, 104 min.
 13.-15.7. – **Sex v meste 2**, r. M. P. King, USA, 2010, 146 min.
 16.7. – **Ekofest**
 17.-18.7. – **Muži, čo čumia na kozy**, r. G. Heslov, USA/VB, 2009, 94 min.
 19.-20.7. – **Samec**, r. D. Mackenzie, USA, 2009, 97 min.
 21.-22.7. – **Svitanie**, r. M. a P. Spierig, USA, 2009, 98 min.
 23.-25.7. – **Ženy v pokušení**, r. J. Vejdělek, ČR, 2009, 118 min.
 26.-27.7. – **Zelená zóna**, r. P. Greengrass, Franc./USA/Špan./VB, 2010, 115 min. (21.00 h.)
 28.-29.7. – **Na hrane temnoty**, r. M. Campbell, USA/VB, 2010, 117 min. (21.00 h.)
 30.-31.7. – **Ako si vycvičíš draka**, r. D. DeBlois, Ch. Sanders, USA, 2010, 97 min. (21.00 h.)

Kino Junior Levice

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalny@mail.t-com.sk
 predstavenia o 18.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-2.7. – **Valentín**, r. G. Marshall, USA, 120 min.
 3.-4.7. – **Prekliaty ostrov**, r. M. Scorsese, USA, 2010, 137 min.
 6.-7.7. – **Doktor od Jezera hrochů**, r. Z. Troška, ČR, 2009, 102 min.

- 8.7. – **Fame: Tvoja cesta za slávou**, r. K. Tancharoen, USA, 2009, 107 min.
 9.-11.7. – **Sex v meste 2**, r. M. P. King, USA, 2010, 146 min.
 13.-14.7. – **Nezabudni na mňa**, r. A. Coulter, USA, 2010, 128 min.
 15.7. – **Svitanie**, r. M. a P. Spierig, USA, 2009, 98 min.
 16.-18.7. – **Princ z Perzie: Piesky času**, r. M. Newell, USA, 2010, 117 min.
 20.-21.7. – **Púštny kvet**, r. S. Horman, VB/SRN/Rak., 2009, 124 min.
 22.-23.7. – **Na hrane temnoty**, r. M. Campbell, USA/VB, 2010, 117 min.
 24.-25.7. – **Ženy v pokušení**, r. J. Vejdělek, ČR, 2009, 118 min.
 27.-29.7. – **Nočná mora z Elm Street**, r. S. Bayer, USA, 2010, 102 min.
 30.-31.7. – **Muži, čo čumia na kozy**, r. G. Heslov, USA/VB, 2009, 94 min.

Amfiteáter

predstavenia o 21.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.7. – **Valentín**, r. G. Marshall, USA, 120 min.
 3.7. – **Prekliaty ostrov**, r. M. Scorsese, USA, 2010, 137 min.
 7.7. – **Doktor od Jezera hrochů**, r. Z. Troška, ČR, 2009, 102 min.
 9.7. – **Fame: Tvoja cesta za slávou**, r. K. Tancharoen, USA, 2009, 107 min.
 10.7. – **Sex v meste 2**, r. M. P. King, USA, 2010, 146 min.
 14.7. – **Nezabudni na mňa**, r. A. Coulter, USA, 2010, 128 min.
 16.7. – **Svitanie**, r. M. a P. Spierig, USA, 2009, 98 min.
 17.7. – **Princ z Perzie: Piesky času**, r. M. Newell, USA, 2010, 117 min.
 21.7. – **Púštny kvet**, r. S. Horman, VB/SRN/Rak., 2009, 124 min.
 23.7. – **Na hrane temnoty**, r. M. Campbell, USA/VB, 2010, 117 min.
 24.7. – **Ženy v pokušení**, r. J. Vejdělek, ČR, 2009, 118 min.
 28.7. – **Nočná mora z Elm Street**, r. S. Bayer, USA, 2010, 102 min.
 30.7. – **Nine**, r. R. Marshall, USA/Tal., 2009, 120 min.
 31.7. – **Muži, čo čumia na kozy**, r. G. Heslov, USA/VB, 2009, 94 min.

Kino Scála Prešov

Masarykova 7, Prešov, tel.: 051/7723 7412, pkoprogram@condornet.sk, www.pkoprešov.sk

- 1.7. – **Skautská príručka pre chlapcov**, r. T. Harper, VB, 2009, 92 min. (19.00 h.)
 1.7. – **Jazero Mungo**, r. J. Anderson, Aust., 2008, 88 min. (21.00 h.)
 2.7. – **Víťazstvo**, r. J. Huston, 1981, USA, 110 min. (18.00 h.)
 2.7. – **Stingray Sam**, r. C. McAbee, USA, 2009, 64 min. + short film surprise (20.30 h.)
 2.7. – **Horda**, r. Y. Dahan, B. Rocher, Franc., 2009, 95 min. (22.00 h.)
 3.7. – **Tony Manero**, r. P. Larrain, Kol/Braz., 2008, 98 min. (18.00 h.)
 3.7. – **Rovnaký, rovnaký, ale iný**, r. D. Buck, SRN/Kamb., 2009, 106 min. (20.00 h.)
 3.7. – **Vstup zakázaný!**, r. J. Anwar, Indon., 2009, 115 min. (22.00 h.)

Kino Strojár Martin

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.kinostrojarmojmartin.sk

- 1.-6.7. – **Nine**, r. R. Marshall, USA/Tal., 2009, 120 min. (20.00 h.)
 7.-12.7. – **Sex v meste 2**, r. M. P. King, USA, 2010, 146 min. (7.-8.7. o 20.00 h., 9.-12.7. o 17.30 h.)
 9.-14.7. – **Muži, čo čumia na kozy**, r. G. Heslov, USA/VB, 2009, 94 min. (20.00 h.)
 22.-26.7. – **Princ z Perzie: Piesky času**, r. M. Newell, USA, 2010, 117 min. (20.00 h.)
 27.7.-1.8. – **The Craziest**, r. B. Eisner, USA/SAE, 2010, 101 min. (27.-28.7. o 20.00 h., 29.7.-1.8. o 18.00 h.)
 29.7.-4.8. – **Záložný plán**, r. A. Poul, USA, 2010, 106 min. (20.00 h.)
 5.-12.8. – **Twilight sága: Zatmenie**, r. D. Slade, USA, 2010, 130 min. (5.-10.8. o 18.00 h., 11.-12.8. o 20.00 h.)
 6.-8.8. – **Nočná mora z Elm Street**, r. S. Bayer, USA, 2010, 102 min. (20.00 h.)
 11.-18.8. – **Shrek: Zvonec a koniec**, r. M. Mitchell, USA, 2010, 92 min. (18.00 h.)
 13.-18.8. – **Legenda o Lietajúcom Cypríánovi**, r. M. Čengel Solčanská, SR/Pof., 2010, 108 min. (18.00 h. a 20.00 h.)
 19.-22.8. – **Púštny kvet**, r. S. Horman, VB/SRN/Rak., 2009, 124 min. (20.00 h.)
 25.-29.8. – **I Love You Phillip Morris**, r. G. Ficarra, J. Regua, USA, 2009, 98 min. (18.00 h.)
 25.-29.8. – **Mamas & Papas**, r. A. Nellis, ČR, 2010, 110 min. (20.00 h.)
 30.-31.8. – **Rozchod**, r. P. Reed, USA, 2006, 100 min. (20.00 h.)

pripravila **Eva Michalková**
(ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

Televízia českých a slovenských filmov Slovenské pondelky 2010

5. júl 2010

20.00 – **Pán Machuľa vo vesmíre II**, r. K. Gradowski, 1988, 63 min.

22.00 – **Akcia Edelstein**, r. Z. Záhon, 1986, 81 min.

12. júl 2010

20.00 – **Vojna volov 1, 2**, r. S. Rothemund, 1987, 56 min. a 57 min.

22.00 – **Kozie mlieko**, r. O. Jariabek, 1950, 97 min.

19. júl 2010

20.00 – **Vojna volov 5, 6**, r. S. Rothemund, 1987, 58 min. a 59 min.

22.00 – **S Rozárkou**, r. V. Horňák, 1970, 76 min.

26. júl 2010

20.00 – **Previerka lásky**, r. J. Medved', 1956, 97 min.

22.00 – **Tri gaštanové kone**, r. I. Balada, 1966, 68 min.

www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Zmena programu vyhradená!

Držitelia filmovej ceny 21. Igric sú známi

V júni boli po dvadsiaty prvý raz vyhlásené Výročné ceny Slovenského filmového zväzu, Únie slovenských televíznych tvorcov a Literárneho fondu Igric za audiovizuálnu tvorbu roku 2009. Igrica za hranú tvorbu pre kiná získal Ján Ďuriš za kameru filmu *Nedodržaný sľub*, tvorivú práciu v tejto kategórii obdržali Vladimír Balko (*Pokoj v duši*) a Mira Fornay (*Lštičky*). Víťaz kategórie televízna dramatická tvorba nebol vyhlásený, tvorivú práciu v kategórii si odniesli Stanislav Párnický za réžiu televíznej inscenácie *Dôverní nepriatelia* a Jana Kákošová za jej námet a scenár. Novým držiteľom Igrica za filmovú a televíznu tvorbu je Jaroslav Vojtek (*Hranica*), tvorivé prácie získali Marko Škop (*Osadné*) a Dušan Hudec (*SNP 1944*). Bez víťaza ostala aj kategória animovaná tvorba, tvorivú práciu v tejto kategórii dostali Filip Janega (*LoveBook*) a Peter Budinský (*Bird of Prey*). Sošku Igrica za herecký výkon vo filmovom alebo televíznom diele si odniesol Attila Mokoš (*Pokoj v duši*), tvorivé prácie získali herci Samuel Spišák (*Nedodržaný sľub*) a Jana Hubinská (*Dôverní nepriatelia*). Držiteľmi tvorivých prémie za ostatnú televíznu a seriálovú tvorbu sa stali Juraj Nvota (*GEN.sk: Ivan Žucha*) a Martin Šulík (*Zlatá šedesátá*). Za študentskú tvorbu získali prácie Mátýas Priklér (*Ďakujem, dobre*) a Miro Remo (*Arsy-Versy*). Tvorivé prácie za DVD a CD-ROM si odniesli Marián Brázda a Peter Csordás (*DVD Slovenský film 60. rokov II*) a Juraj Lehotský (*DVD Slepé lásky*). Posledné odovzdané boli prácie za audiovizuálnu teóriu a kritiku, ktoré získali Mária Ferenčuhová za knihu *Odoľžený čas* a Rudolf Urc, Ingrid Mayerová a René Lužica za knihu *Ostáva človek Martin Šivka*. O víťazoch rozhodla porota v zložení Dušan Trančík (predseda), ďalej Marián Jaššo, František Kovár, Peter Michalovič, Maroš Petro, Lubomír Vladár a Štefan Vraštiak.

Porota rozdellila ocenenia spolu za 16 600 Eur. (ts)

Termín uzávierky na Festival Azyl

Festival Azyl má už tradične tri filmové sekcie: súťažné sekcie minútových a päťminútových filmov a sekciu nesúťažných filmov. Festival nie je tematicky ohraničený, hlavné ceny v súťaži bude udeľovať odborná komisia na základe remeselnej úrovne diela a jeho obsahu. Komisiou budú ocenené iba prvé tri filmy z každej sekcie. Film poslaný do súťaže musí mať minútu alebo nesmie prekročiť dĺžku päť minút, rok výroby nesmie byť starší ako 2007, prihlasovať je možné hrané, animované, experimentálne filmy alebo hudobné klipy. Súťaže sa môžu zúčastniť profesionáli aj amatéri, autori môžu do každej zo sekcií prihlásiť najviac tri filmy. Termín uzávierky je **21. augusta 2010**. Nominácie v jednotlivých kategóriách budú oficiálne vyhlásené 8. septembra 2010. Každý návštevník stránky bude môcť podporiť film poslaním hlasu cez internet do 25. novembra 2010, slávnostné vyhlásenie víťazov je naplánované na december 2010. Všetky nominované filmy potom vyjdú na DVD nosiči AZYL Kompilácia minútových a päťminútových filmov a odpremietajú sa na 12. MFF Bratislava 2010. Viac informácií nájdete na <http://festival.azyl.sk>. (uwe)

VÝROČIA

JÚL–AUGUST 2010

- 4. 7. 1930 **Štefan Uher** – režisér (zomrel 29. 3. 1993)
- 5. 7. 1920 **Božena Slabejová** – herečka (zomrela 13. 12. 2004)
- 10. 7. 1920 **Elena Rampáková** – herečka
- 11. 7. 1945 **Lubomír Horník** – dramaturg, režisér
- 14. 7. 1950 **Alena Vičíková** – dramaturgička
- 26. 7. 1890 **Ján Závodný** – priekopník slov. kinematografie (zomrel 18. 2. 1980)
- 26. 7. 1940 **Milan Čorba** – kostýmový výtvarník
- 27. 7. 1920 **Viktor Blaho** – herec (zomrel 25. 4. 2007)
- 28. 7. 1960 **Viera Remeňová** – scenáristka, dramaturgička
- 30. 7. 1930 **Eliška Müllerová** – herečka

- 7. 8. 1935 **Igor Hrabinský** – herec, režisér
- 10. 8. 1960 **Miloš Pietor ml.** – scénický výtvarník
- 13. 8. 1935 **Gustáv Pálka** – zvukový majster
- 14. 8. 1945 **Miloslav Luther** – režisér
- 15. 8. 1920 **Ľtibor Filčík** – herec (zomrel 21. 11. 1986)
- 20. 8. 1940 **Milan Homolka** – kameraman, režisér dokumentárnych filmov
- 21. 8. 1960 **Ina Gogálová** – herečka
- 23. 8. 1935 **Oľga Zöllnerová** – herečka
- 25. 8. 1930 **Eduard Galbavý** – vedúci výroby
- 28. 8. 1935 **Ladislav Šidelský** – kameraman
- 28. 8. 1945 **Milan Kňazko** – herec
- 31. 8. 1930 **Anna Lidáková** – kostýmérka (zomrela 26. 7. 2001)

NEPREHLIADNITE!

Milí priatelia a milovníci slovenského filmu!

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV (SFÚ) je v oblasti kinematografie jedinou štátnou inštitúciou na Slovensku, ktorá sa komplexne zaoberá filmom a kinematografiou ako takou. Je správcom národného filmového archívu (NFA), ktorý je v zmysle zákona začlenený do skupiny špecializovaných verejných archívov. Zákonné plnenie nadobudli činnosti NFA s účinnosťou zákona č. 343/2007 Z. z. (audiovizuálny zákon) od 1. 1. 2008, štátny odborný dozor nad dodržiavaním a realizáciou ustanovení zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov vykonáva priamo Ministerstvo vnútra SR. Od roku 2001 je filmový archív riadnym členom Medzinárodnej federácie filmových archívov (FIAF). NFA SFÚ sústreďuje, uchováva, ochraňuje, odborne spracúva a verejnosti sprístupňuje filmové a iné audiovizuálne diela, písomné, obrazové a grafické archívy a sprievodné dokumentačné materiály. Archívne zbierky a fondy sú súčasťou národného kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky.

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV vyvíja intenzívnu akvizíčnú činnosť, pretože si uvedomuje význam a historickú hodnotu archívnych filmových materiálov. Pri tejto príležitosti sa obracia na všetkých, ktorí by radi doplnili filmové a dokumentačné archívne zbierky SFÚ, súvisiace so slovenskou kinematografiou. Konkrétne máme záujem o filmové materiály, súvisiace s dejinami slovenskej kinematografie, t. z. o filmy, ktoré sa nakrúcali na Slovensku alebo filmy, ktoré sa dotýkajú Slovenska, prípadne i tie, kde bola v akejkoľvek profesii zastúpená účasť slovenského tvorcu. Pri písomných, obrazových a grafických materiáloch máme záujem predovšetkým o dokumenty súvisiace s produkciou slovenských filmov, rukopisy, korešpondencie filmových tvorcov, fotografie, fotonegativity, diapozitívy, fotoalby, plagáty, knihy, periodiká, propagačné a dokumentačné materiály, ako i súkromné zbierky výstrižkov.

Viac informácií Vám radi poskytnú:

PhDr. Jana Stradiotová
vedúca Oddelenia dokumentácie a knižničných služieb SFÚ
tel.: 02/57 10 15 23, mobil: 0905 283 147
e-mail: jana.stradiotova@sfu.sk

Hana Válková
vedúca Oddelenia filmového archívu SFÚ
tel.: 02/57 10 15 40, mobil: 0915 736 715
e-mail: hana.valkova@sfu.sk

Filmové čítanie

Jednou z publikácií, ktorú aktuálne pripravuje na vydanie edičné oddelenie Slovenského filmového ústavu (SFÚ), je profil humoristu, karikaturistu, herca, výtvarníka, spisovateľa, scenáristu, animátora a režiséra Viktora Kubala, dosiaľ neprekonateľne najvýraznejšej osobnosti slovenského animovaného filmu. Pod názvom *Hovory s Kubalom* ju napísal Rudolf Urc, ktorý ako dramaturg spolupracoval s Kubalom na všetkých jeho filmoch. Vo *Film.sk* uverejňujeme úryvok z jednej z posledných kapitol publikácie, ktorá v spomienkach Kubalových priateľov a kolegov dokresľuje jeho všestrannú osobnosť.

Rudolf Urc

HOVORY S KUBALOM

Nad Kubalovým dielom

Paberky rozpomienok pri okružlom stole, ale aj na seminároch či pri individuálnych stretnutiach, citácie a ohlasy – taký je zámer tejto poslednej kapitoly, v ktorej chceme poskladať celistvý obraz majstra Viktora Kubala, ako ho dnes vnímajú niektoré osobnosti slovenskej kultúry.

* * *

Kornel Földvári: Dovoľte mi tak trochu si sentimentálne zaspomínať na fotografiu, ktorá mi doteraz utkvela vo vedomí a na ktorú nikdy nezabudnem. Videl som ju pred dobrými šesťdesiatimi rokmi v časopise – no viďte, záprak, že tu ešte sedím – teda videl som ju v časopise *Slovenský rozhlas*. Bola tam veľmi príťažlivá a zaujímavá fotografia mladého muža s americkými fúzikmi, v klobúku, ako kvoci s kamerou v ruke a okolo neho „krepčia“ veselé figúrky. Zistil som, že je to Viktor Kubal, ako práve nakrúca prvý slovenský animovaný film *Stuďňa Jásky*. Ako čitateľa tohto žánru, ktorý som v detstve vídal s otcom a ktorý sme, rovnako ako Kubal, nazývali groteskami, ma potešilo, že aj my budeme mať pravú neľahšovanú grotesku. Zdalo sa mi, že Kubal k nám zostúpil priamo z Hollywoodu, lebo tie fúzky mi pripomínali Walta Disneyho na fotografiách zo starých novín. Veľmi som sa tešil, ako si vychutnám tento film, nevedel som sa ho dočkať – no a medzitým som prišiel pomaly aj o vlasy, o časť zubov, už som bol dávno dospelý, keď sa ho konečne ktosi odvážil vytiahnuť z archívu. Zistil som dve veci: že ma okradli o výrazný zážitok v detstve a že slovenský animovaný film okradli o veľký kus vývinu, keď po tomto sľubnom začiatku násilím prerušili jeho kontinuitu.

Tomáš Janovic: S Kubalom som sa zoznámil v čase, keď som rodičom a jednému cudziemu dievčaťu oznámil, že by som sa rád

oženil. Poprosil som Viktora, aby mi nakreslil obrázok na svadobné oznámenie. Už na druhý deň ležal na redakčnom stole: Dve dobre známe čiernovlasé osoby, obklopené tuctom rovnako čiernych detí a jedným svetlovlasým. Tie čiernovlasé sa prekvapene pozerajú na tú svetlovlasú hlávku...

Břetislav Pojar: My jsme byli vlastně takoví souputníci s Viktorom. Kdysi, těsně po válce, přišel do Prahy a náhodou bydlel ve stejném domě jako já, on se chtěl dostat k animovanému filmu ve Štěpánské, skutečně tam začal dělat rozkreslovače. Viktor byl člověk, který měl naprosto přesnou představu, co chce dělat a že to chce dělat sám. Když se seznámil s tím řemeslem, tak nebyl ochoten se podřizovat jinému vkusu a dělat něco, co vymyslel někdo jiný, on to chtěl dělat sám, takže tam dost brzo skončil. A pak jsme se léta neviděli. Pak jsme se potkávali někde na festivalech, třeba jsem přiletěl do Annecy a Viktor tam už na mě čekal v hale letiště. To se opakovalo pokaždé, vždy někde jinde. Jinak jsme se hodně viděli ve Zlíně, řadu let jsme tam byli spolu v porotě, byli to krásné zážitky...

Viliam Jablonický: Kubal, samozrejme, na čosi nadväzuje, veď ide o satirický rozmer. Aj keď škála jeho humoru je veľmi bohatá, vo výrazových prostriedkoch, aké používa, možno vo svetovej kinematografii nájsť viacero paralel i veľkých mien. Bolo to vlastne akési vyrovnávanie sa v domácom prostredí hlavne s českou animovanou tvorbou, istým spôsobom ako s inšpiráciou. Čo znamenalo napríklad Trnka pre český animovaný film, to u nás, samozrejme, rovnako. Kubal. Aj keď to dielo je už niekoľko rokov uzavreté, zostáva živé a aktuálne, práve v komunikácii s divákom, v čitateľnosti myšlienok, z ich navrhovania, udržiavania pozornosti.

Juraj Lexmann: V 60. rokoch bol Kubal známy „ako ten z časopisu Roháč“. Tak som ho poznal aj ja. Noviny sa vtedy čítali od konca, od športu, a to vpredu už nikoho nezaujímalo. Ale Roháč bol taký, že si ho ľudia kupovali v stánkoch a čítavali ho od začiatku až do konca, nuž – a to je známe – Kubal tomuto časopisu istý rás dal. S filmom to však bolo trochu inak. Veci, ktoré robil v 60. rokoch, tak to mu vyšli v ústrety pracovníci Spravodajského filmu, kameraman Leo Bródy a režisér Štefan Ondříkal. Len v obmedzenom počte sa vtedy k filmom nahrávala hudba, väčšinou sa to vybavilo cez archív. Vtedy som bol strihačom v Spravodajskom filme a ako všetci, aj ja som hľadal nejakú možnosť niečo sa chytiť. Príležitosť sa mi naskytla pri filme *Dvaja dobrí kamaráti*, akési ponáške na americký western. Naštudoval som si špecifiká amerického country-westernu, naučil som sa to a skomponoval takú hudbu.

Milan Markovič: Bolo to niekedy začiatkom 70. rokov. Po mojom odchode z Učiteľských novín som pracoval v rozhlase a vtedy tu Berco Trnavec pripravoval reláciu *Čo vríta Viktorovi Kubalovi v hlave*. Okrem dávno známych kresbičiek a stĺpčeka *Naša Dita* v časopise Roháč to bol môj prvý kontakt s Viktorom. Osobne sme sa stretli až na premiére môjho javiskového programu *Nevyžívajte sa, prosím* v Dome ROH v marci 1984 a už sme sa nerozišli. Viktor Kubal u mňa účinkoval 139-krát. A ešte predtým patril medzi spoluzakladateľov Slovenských gagov, ktoré vznikli z podnetu Kremnického Divadla v podzemí. Tam v klube Labyrint sa 13. novembra 1981 konala premiéra a vtedy bola založená aj imaginárna Univerzita

humoru a satíry, ktorej prvým rektorom sa stal práve Kubal. A v roku 1987 – aby som vás už celkom unavil štatistikami – som Viktora Kubala privítal v známej rozhlasovej relácii *Pod Pyramídou*.

Rudolf Urc: Ja len dodám, že v auguste 2006 ste na Kremnických gagoch predstavili zaujímavý audiovizuálny program venovaný Viktorovi Kubalovi a že odvtedy tam pravidelne uvádzate významné osobnosti nášho humoru.

Milan Markovič: Pod názvom *Jeden z tých, čo neodídu* som vlastne robil podobný program o Ferovi Dibarborovi a tento rok to bude o Jánovi Kalinovi. No a k tomu, aby som si takto periodicky spomínal na veľikánov slovenského humoru – v rozličných postoch i žánroch – ma inšpiroval práve Viktor Kubal.

Rudolf Urc: Kubalovým najvlastnejším „domovom“ bola, samozrejme, Koliba. I keď nepatril k tým, ktorých tam bolo denne vídať, tú cestu zo Záhradníckej na filmársky Olymp meral aj dvakrát týždenne. Bolo by zaujímavé počuť, ako si ho zapamätali tvorcovia, ktorí s ním najčastejšie prichádzali do styku.

Marián Jaško: Spomínam si na pána Kubala ako na kolegu. Nie každý deň sme boli spolu, lebo mal teóriu, že hoci bol oficiálnym zamestnancom, nechcel mať svoj stôl. Pracoval zásadne doma a vždy priniesol pod pazuchu kopu pokreslených pauzákov, na Kolibe sa to vlastne len ďalej spracovávalo, nakontúrovalo a potom nasnívalo. Nešlo nám to do hlavy, že za taký krátky čas vie nakresliť také kvantita kresieb. Takmer každý rok sme mali plán, ktorý koncom roka bolo treba doplniť, dotiahnuť, a Kubal ho vedel zázračne zachrániť tak, že urobil nejaké filmy navyše. V jednom filme, volá sa *Na pravé poludnie*, štylizoval figúrky až do takej abstraktnej podoby, že sú to v podstate iba trojuholníky s tvármi...

Rudolf Urc: Ja som si to obdobie Kubalovej tvorby, o ktorom hovoríš, nazval pracovne obdobím kubizmu. Vtedy Kubal prežíval vrcholnú etapu svojej filmárskej kariéry, vtedy najviac vyčnieval nad ostatnými. Dôležité bolo, že ľudia okolo neho sa učili na jeho grífoch, žiaden z nich nie je však Kubalovým žiakom alebo nasledovníkom. Nechal ľudí, aby sa sami potrápili – ak chcú byť majstrami – tak ako sa on vytrápil k tomu majstrovstvu. Za najvyššiu devízu považoval práve to, že sa k tvorbe dostal „od piky“, veď v pražskom štúdiu pracoval ako radový rozkreslovač. V novinárčine tiež začínal ako radový technik. Vždy sa snažil ovládnuť remeslo, základy profesie mal veľmi presne prečítané. S ceruzkou k pauzáku si však sadal ako človek nad vecou. Veľmi vtipne to vyjadřili autori filmu *Kúzeľník Viktor Kubal*. Tam tie ceruzky predvádzajú krásny balet na animačnom stole...

František Jurišič: Mal som šťastie, že som o Kubalovi mohol ten dokument nakrútiť. S Gejzom Kendym sme sa vtedy často u Kubalovcov stretávali, veľmi spoločensky sme sa s ním debatovali o všetkých témach. Bol to úžasný človek a bol profík – výmyselník. Dokonca si aj pestoval svoju povest' výmyselníka, keď tvrdil, že všetko sa dá vymyslieť. Ten náš film, to bola vlastne „oslava ceruzky“, akási metafora. A tak vznikol aj nápad „orámoviť“ dokument o ňom takým tým prvoradým produktom, akým je papier a ceruzka, ktoré sú ako živé.

Rudolf Urc: Je, samozrejme, ťažké, pri Kubalovi vyčleňovať parciálne témy, vnútorne ich oddeľovať, ale zrejme takýmto načretím do štruktúry sa nám podarí postupne dotvoriť celý obraz o ňom a o jeho diele. Z množstva výrazových prostriedkov, o ktoré sa Kubal s istotou oprel, je to aj akoby v tieni zotrávajúca hudba.

Juraj Lexmann: Povieť jednu teoretickú myšlienku a vôbec nie Kubalovu, že hudba v kreslenom filme má špecifické postavenie, ktoré vyplýva z toho, že animovaný obraz nie je reálny, ale vysoko štylizovaný – a preto ani zvuk nemôže byť reálny, tiež musí byť vysoko štylizovaný – no a najvyššou štylizáciou zvuku je hudba. Navyše si treba uvedomiť, že až na nejaké výnimky, takmer žiaden Kubalov film nemal dialóg. To bol aj prípad filmu o Jankovi Hraškovi, na ktorom som tiež spolupracoval. Je to slovenská téma, tak som si našťudoval terchovskú muziku. Ale v niektorých filmoch som jednotlivé štýly aj pomiešal, čo bolo úplne najzaujímavejšie.

Rudolf Urc: Ako sa stalo, že si Kubal vybral práve teba? A že potom si už zostal takpovediac jeho „dvorným“ skladateľom – robili ste spolu na väčšine jeho filmov? Že ste si tak „padli do oka“?

Juraj Lexmann: Nebolo to podľa nejakého zoznamu alebo že by študoval skladateľovo dielo a povedal si: „*Tento sa mi hodí, tento nie.*“ Bolo to úplne inak. Väčšina Kubalových filmov má zvuk len v dvoch zložkách – hudba a ruchy. Ruchy robieval spravidla Alexander Paillos, zvukový majster Spravodajského filmu. Keď sme sa s Paillosom pri mixáži Kubalovo filmu „pohádali“, tak Kubal namiesť toho, aby režisérsky zasiahol – „*Takto to bude!*“ – si z nás uťahoval, že sa hádame a že by sme si mali aj skočiť do vlasov...

Rudolf Urc: Fungovalo to takto aj pri dlhometrážnych filmoch?

Juraj Lexmann: Pri *Zbojníkovi Jurkovi* to už prebiehalo celkom inak. Kubal tento film bral veľmi vážne, malo to byť čosi veľkolepé, čisto slovenské. Neskôr som sa dozvedel, že hudbu mal komponovať niektorý národný umelec. A to bol jediný prípad, keď si ma Kubal zavolať k sebe domov na Záhradnícku ulicu a dlho mi veľmi pekne rozprával o hudbe. Až vtedy som zistil, že Viktor je v hudbe veľmi vzdelaný. O ňom sme to dovtedy nevedeli, ved' stále iba žartoval, a pritom dokonale poznal klasickú európsku hudbu, rozprával podrobnosti o živote Čajkovského, o tragizme v jeho tvorbe, dokonca mi púšťal z gramoplatní úryvky, najmä z *Patečickej symfónie*. Napokon sa vyjadril, že takto si predstavuje hudbu k *Zbojníkovi Jurkovi*. Vážnu patetickú hudbu!

Rudolf Urc: Našťastie sa ti podarilo vymknúť sa z takéhoto chomúta. V *Zbojníkovi* sú aj miesta lyrické, poetické, ba aj humoru je tam nadostač. Myslím v hudbe.

Juraj Lexmann: Snažil som sa mu vyhovieť všade, kde sa dalo, ale aby to pôsobilo odľahčene... Najviac tej vážnosti som priznal pri sekvencii v kaňone, kde tragédia vrcholí. Ďalšia vec, že rozpočet na hudbu animovaných filmov bol vždy veľmi malý. Keď bolo viac prostriedkov, vtedy sa zišlo aj do šestnásť hudobníkov. *Zbojník Jurko* mal rozpočet – na celý symfonický orchester! Aj sa to nahrávalo pätnásť dní vo FISYO v Prahe. Takže pri Jurkovi bol náš Viktor Kubal veľmi vážny a našou povinnosťou bolo brať tú tvorbu vážne. Aj sme sa museli tváriť veľmi vážne...

Dušan Roll: Veľmi rád si spomínam na Kubala z takých dvoch – troch príhod. Na Kolibe bola zvláštna situácia, boli tam rôzne skupiny ľudí. Skupina talentovaných, ktorí sa k ničomu nedostali alebo iba veľmi ťažko, a keď dačo urobili, tak to šlo do trezoru. Ďalej to bola skupina „režisérov“, ktorí sa prebýjali nie svojím talentom, ale známosťami. Bola tam aj skupina „zašitých sedem“, ktorí robíť neschli, a ktorých sa neskôr podarilo odkliaď. K nim patrili napríklad Jakubisko. Ale bola tam aj taká popoluška – a to bol práve animovaný film, kde žil, existoval a tvoril aj Kubal.

Rudolf Urc: Vy, pán doktor Roll, ste stáli pri koliske niekoľkých znamenitých animovaných filmov. Ale boli ste aj na vysokom riaditeľskom poste, a tak ste dôverne nahliadli do tej kolibskej filmárskej kuchyne, kde ste mohli aj osobne mnoho vecí ovplyvniť. Zrejme aj Kubalove zámery...

Dušan Roll: Raz prišiel Kubal za mnou do kancelárie, že má nejaký sen, má scenár na celovečerný film. Ja na to, že čo všetko potrebuje, aký štáb, a on: „*Ja nepotrebujem nič, len peniaze.*“ Začudoval som sa a pripomenul, že mu musí niekto pomáhať, hoci som vedel, že Kubal je individualista a má malý okruh spolupracovníkov. Napokon vyriekol sumu, ktorá bola vo vtedajších finančných reláciách smiešna. Vravím mu: „*To nie je problém, budete to robiť.*“ On na to: „*Taký dobrý vtip som už dávno nepočul.*“ A tak ten film urobil. Nazval ho *Krvavá pani*.

Marián Veselý: S Kubalom som sedával vo výtvarných komisiách na Kolibe. Vždy prízvukoval – a teraz to znova odznelo v tom Juršičovom filme – že „*bodka a čiarka stačí*“. Brali sme to ako jeho svojrázny štýl, ale týmto konštatovaním vystihol v jadre sám seba. Lebo kresba, či už je obmedzená na bodku a čiarku, či na zložitú spleť línií alebo plôch, tá je uňho vždy východiskom, prostriedkom, aj finálnym výsledkom.

Dušan Lechan: Nikdy ma neprestane očarúvať práve ona – kresliarsky „vymakaná“ Kubalova čiara. Aj keď nezabudneme na jeho minucióznu kompozičnú prácu s plochou, len tak líznutou farbou, jeho hodnotovo obsažná čiara má v sebe určitý nárok byť rešpektovaná ako jeho hlavné signum. Pre Kubalovu kresbu je sýta plavnosť čiar charakteristická, má v sebe zakódovanú predispozíciu k pohybu. Vlastne každá jeho kresba vyznieva ako separátne políčko možného animovaného filmu. Načiaraná čistota nás akoby pozyvala inam – do detstva, alebo až do sveta galandovsky uštachtilých tvarov. Sú to neprehliadnuteľné pozvanky, aké majster Kubal sťahal rozšafne rozdávať, len ich prv presmerovával predsieňou srdca a potom zastrúhanou ceruzkou.

Viliam Jablonický: Kubala vnímam ako autora, ktorý emancipoval animovanú tvorbu v slovenskej kinematografii. Zaiste sa na tom podieľali aj iní filmári, ale najmä v 60. rokoch kreslený film ožili vďaka Kubalovej produktivite a tvorivosti. Navyše ten animovaný film vyšiel z tieňa filmu hraného, kde nájdeme rôzne avantgardné postupy a zaujímavé umelecké výkony, ale celá dôstojnosť, s akou sa animovaný film začal zaraďovať do filmovej tvorby, aj keď s istým oneskorením – stojí za pozornosť.

(úryvok)

Na 13. moskovskom medzinárodnom festivale horských a dobrodružných filmov Vertikal, ktorý sa konal od 22. do 24. mája, reprezentoval Slovensko dokument *Carstenz – Siedma hora* Pavla Barabáša. Porota festivalu mu udelila cenu za najlepšiu réžiu ● Dňa 1. júna sa v FK 35_mm na VŠMU v Bratislave uskutočnila premiéra filmu Juraja Chlpíka *Identity Petržalky*, ktorý nadviazal na Chlpíkovu úspešnú fotografickú výstavu z roku 2006, prezentovanú na Novom moste v Bratislave ● Dňa 3. júna česká súkromná televízia Film+ odvysielala v premiére slovenský film Vlada Balka *Pokoj v duši*. V nasledujúcich mesiacoch ho plánuje uviesť vo viacerých reprízach ● Na Medzinárodnom filmovom a televíznom festivale Stredočeského kraja pod názvom Poděbradské filmové zážitky, ktorý sa konal od 4. do 6. júna v Poděbradoch, boli ocenené tri slovenské filmy. Hlavnú cenu Kříšťálové slnko získal v kategórii Gastroskop film Petra Kerekesa *Ako sa varia dejiny*, v kategórii Človek a planéta film Marka Škopa *Osadné* a v rovnakej kategórii porota udelila aj Čestné uznanie filmu Pavla Barabáša *Bhután – hľadanie šťastia* ● Krátky hraný film Lubomíra Mihaila Kocku *Obedár* získal na 37. slávnostnom odovzdávaní študentského Oscara v Los Angeles dňa 12. júna bronzovú sošku ● Dňa 16. júna odchádzajúci predseda NR SR Pavol Paška udelil v historickej budove SND ceny za rozvoj kultúry a humanitných vied. Za oblasť kinematografie a audiovizie si ich prevzali dramaturg a režisér Rudolf Urc a režisér Eduard Grečner, ďalšími ocenenými boli hudobník Peter Lipa, herečka Kvetta Stražanová, architekt Ján Bahna a básnik a prekladateľ Viliam Turčány ● Na 18. ročníku MFF Art Film Fest odštartoval dňa 19. júna svoju púť po 33 slovenských mestách projekt Bažant Kinematograf, ktorý počas celého leta premieta päť celovečerných hraných filmov a päť krátkych animovaných snímok. Naplánovaných má 137 projekcií.

prpravila (sim)

NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE

(jún 2010)

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. **Mária Ferenčuhová: Odložený čas**
(SFÚ a VŠMU, Bratislava)
2. **Kino Ikon 2/2009**
(ASFK a SFÚ, Bratislava)
3. **Jurij Michajlovič Lotman: Semiotika filmu a problémy filmovej estetiky**
(SFÚ a VŠMU, Bratislava)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. **DVD Panna zázračnica, r. Štefan Uher**
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)
2. **DVD Kristove roky, r. Juraj Jakubisko**
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)
3. **DVD Slnko v sieti, r. Štefan Uher**
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)

MONOGRAFIU PRIEKOPNÍKA

A JEDNÉHO Z NAJVÝZNAMNEJŠÍCH TVORCOV

SLOVENSKEJ KINEMATOGRAFIE

PRI PRÍLEŽITOSTI 100. VÝROČIA JEHO NARODENIA

PAĽO BIELIK

a slovenská filmová kultúra

VYDÁVA SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV V SPOLUPRÁCI

S VYSOKOU ŠKOLOU MÚZICKÝCH UMENÍ

INFO: WWW.SFU.SK | WWW.KLAPKA.SK

S FINANČNOU PODPOROU MINISTERSTVA KULTÚRY SR

kalendárium

premiéry

distribúcia

rozhovor

publikácie

téma

filmové novinky

festivity

recenzia

profil

ohlasy

rebríčky a jubileá

programy

vybraných

premiérových kín

a filmových klubov

na miestach:

kníhkupectvá:

Artforum

Ex Libris

Ladon, s.r.o. –

kníhkupectvo Alexis

Modul

Svet knihy

filmové kluby,

kiná a artkiná:

A4 – nultý priestor

FK Charlie centrum

Mladosť

FK Naoko Trnava

FK Univerzita Nitra

Kino Fontána

Piešťany

Kino Junior Levice

Kino Scala Prešov

Kino Strojár Martin

Slovenský filmový

ústav – Klapka.sk

Divadelný ústav –

Prospero

vrátnica VŠMU

ISSN 1335-8286

9 771335 828003